

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Presernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Varovanje in izdajstvo: četrtek 130 Din, petek 14 Din, sobota 15 Din, nedelja 16 Din, ob nedeljavah: četrtek 12 Din, petek 14 Din, sobota 15 Din. — Račun pošte uradilca, odrednice v Ljubljani, št. 10.731.

Oblastne volitve

23. januarja bomo volili v oblastne skupščine. Pri nas smo bili vajeni reči tem skupščinam deželni zbor. In res, med deželnim zborom in oblastno skupščino so samo zunanje razlike, bistvenih razlik pa ni.

Predsednika deželnemu zboru je imenoval avstrijski cesar, ki je tudi potrjeval ali odklanjal njegove zakone. Oblastna skupščina pa si voli predsednika sama, njenih sklepov, ki imajo obvezno moč kakor zakon, pa niti vlada ne more odkloniti in nima podpisovati kralj, ampak so veljavni, če ne nasprotujejo kakemu državnemu zakonu.

Delokrog oblasti je v marsičem še širši, kakor je bil delokrog bivših deželnih zborov. Glavna pa, kar bo oblastna samouprava urejevala, so: 1.) ceste in vsi prometni predpisi v okviru državnega zakona o suhozemnih poteh; 2.) zdravstveni zavodi in skrbstvo; 3.) pospeševanje kmetijstva vseh vrst (tudi šumarstvo, ribarstvo, lov, seveda v okviru državnega šumarskega, ribarskega in lovškega zakona), zlasti tudi melioracije, osuševanje, vodovodi; 4.) gradbeni predpisi.

Ko bodo oblasti začele z delom, si bodo vsi tisti ljudje, ki so, zapeljani od SLS, rovali proti njim, začudeno menci očmi in se vpraševali: Čemu pa smo bili proti oblastem? Zakaj smo kričali za avtonomijo, ko nam je ustava ves čas ponujala še več samouprave, kakor je bomo dobro mogli izrabiti?

Govoričenje klerikalcev o zedinjeni Sloveniji je prazna slama, kajti celokupno ljudstvo v mariborski oblasti je prav za prav proti temu, da bi imeli v Sloveniji eno oblast, kjer bi si med seboj bili zavidni in ljubosumni in bi Maribor neprestano tožil, da ga Ljubljana izrablja. Kakor ni dobro pod klobuk ene občine stisniti preveč krajev, tembolj, ako so potrebe zelo različne, tako ni nikjer zapisano, da bi bilo pametno, vso Slovenijo spraviti pod en klobuk samouprave, kjer bi potem bilo preveč politike in širokoustnosti, dela pa nič. Nekateri celo trdijo, da bi bilo zdravo, ustvariti še tretjo oblast v Sloveniji. Jaz pa pravim, da nam bo število po 500.000 prebivalcev za eno oblast baš dovolj, ne preveč ne premalo, da zmagamo velike težkoče.

Nekateri se bojé, da bodo klerikalci v oblasti imeli večino. To je odvisno od volitev. Čim več bo klerikalcev, tem slabše bodo naše oblasti, ki bodo v njihovih rokah iskale prepír z državo. Tisti, ki v oblasti ne bodo dobro delali, bodo večino izgubili, ako jo tudi

enkrat dobe. Sicer pa je že predvidljeno, da klerikalstvo ne bo raslo do neba. Merodajni bodo nazadnje vendar-le državni zakoni.

Mi smo bili in ostanemo za oblasti predvsem radi našega gospodarstva. Ceste se mi zde za ljudstvo bolj važne kakor železnice. Ceste propadajo samo zato, ker je odpadel tisti činitelj, ki jih je pokonci držal, to je deželna (oblastna) samouprava. Država se ne more uspešno baviti z upravo cest. Pre različne so v tem oziru razmere v Jugoslaviji. Država naj nam dá dober širokogrudni cestni zakon, da bomo v oblasteh lahko potem dobro uredili vzdrževanje cest, razdelivši breme na samoupravna telesa in na tiste, ki

ceste uporabljajo v izredni meri. Država naj svojih par velikih cest vzorno vzdržuje.

Tudi kmetijstvo se dá pospeševati mnogo bolje po oblastih, kjer poslanci domače razmere dobro poznajo.

Zločinsko je od strani klerikalcev, da so ti s svojo neumno avtonomijo Slovincem branili pot k samoupravam!

Naše prijatelje, ki so vedno znali prav ceniti naš program širokih samouprav, pozivam, naj se za volitve dobro pripravijo, da bomo izvolili dobre, stvarne delavce, ki bodo kos klerikalnim hujskačem.

Čim več klerikalcev, tem slabše bodo oblasti! Čim več klerikalcev, tem več bo prepírov in hujskarlj.

Čim več pa bo izvoljenih naših, toliko več bo stvarnega dela in kontrole.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

Ljudska prosveta in SLS

Ze v več številkah je «Domoljub» prepovedoval svojim bralcem naročanje naprednih listov ter jim slikal strašne bajke iz daljnih krajev, ki dolete one, ki čitajo omenjene liste. Vmes sanja tudi o brezverski šoli in udarja po učiteljstvu. «Domoljub» dela seveda reklamo za svoje liste, ker se bliža konec leta.

Kakor pred vojno je še tudi danes napreden učitelj klerikalcem trn v peti. Ker klerikalizem nima v naši državi tiste moči, kakor jo je imel v bivši Avstriji, ker je omejen le na Slovenijo, skuša zadnje čase «Domoljub» vznemirjati čitalce z datjavami, ki jih plačuje ljudstvo za šole. V «Slovincu», ki ga bolj čita redka klerikalna gospoda, se klerikalci navidezno potegujejo za izobrazbo, za našo univerzo in druge kulturne naprave, v «Domoljubu» pa, ki ga čita preprosto ljudstvo, hujskajo ljudi vsaj posredno proti šoli in učiteljstvu.

Le vprašajte učiteljstvo zagrizenih klerikalnih občin, kake borbe ima z ljudstvom, ki ga vodi politizirajoča duhovščina. «Domoljub» očita učiteljstvu udobna stanovanja, električno luč, kurjavo in razne druge udobnosti. «Domoljub» prav dobro ve, da zlasti starejše šole ne odgovarjajo današnjim razmeram in da se morajo poleg mla-

dine tudi upravitelji z družino potikati po raznih beznicah in celo po privatnih hišah. Kaj pa je z ostalim učiteljstvom? Po dve učne moči stanujeta v sobi brez peči večkrat v podstrešju, poleg tega pa se morajo boriti za hrano na žive in mrtve. Po deželi je župnišče navadno večje in obširnejše za eno samo osebo, kakor šola z 200 otroci in upraviteljevo družino. Poleg župnišča je še kaplanija — enonadstropna hiša — tudi za enega človeka. In kako so ta poslopja razsvetljena, če je v vasi električna centrala? Od hleva do zadnjega kotička v župnišču vse preslikano in razsvetljeno! Običajno se vse to zgodi na občinske stroške v sporazumu s klerikalnim županom. Župniki so potem gospodarji cerkvenih hiš, občine pa plačujejo. Šola je navadno v taki občini brez električne napeljave. Takih primerov je v klerikalnih občinah več.

Zakaj «Domoljub» ne toži n. pr. o davkih, ki jih imajo Zužemberčani zaradi župnišča, ki bo stalo več milijonov? Pritožuje pa se proti šoli v Dvorski vasi celo na državni svet.

Priporočamo javnosti, zlasti učiteljstvu, naj večkrat prečita «Domoljuba», ki je podeželsko glasilo SLS, pa se bo kmalu prepričalo, kakšni prijatelji prosvete in učiteljstva so klerikalci, ki pravijo, da so za napredek Slovenije.

Koroško pismo

V Rožu, koncem novembra.

Ali naj Vam sporočim, kako je z našimi tako zvanimi «pravimi Nemci», ki se zbirajo okrog zagrizenega lističa, ki mu pravimo po domače «štince». To je listič, ki je s svojimi ljudmi vred prespal vso svetovno vojno in dogodke po njej. Ve samo, da je treba sovražiti vse, kar je slovenskega, zatirati resnico in potvarjati dejstva, samo da je nemštvu ustrezno.

Resen Slovenec se s tem lističem ne bi pečal, ako ne bi vedel, da imajo «štince» v svoji sredi tudi mnogo voščilnih ljudi, ki odločajo o sodbi

lepe naše zemlje njenega prebivalstva. To pa moramo javno pribiti, da vladni možje, ki trobijo v vsenemški rog, kuhajo sami sebi sramoto in se smešijo ne le pred domačim prebivalstvom, ampak pred vsem kulturnim svetom. Kako se ne bi, ko gredo v svoji lepi zagrizenosti tako daleč, da taje resnico celo tedaj, ko jo pošten, pristen Nemec iz Nemčije odkrito prizna in tudi javno izpove.

Med Nemci in Slovenci priljubljeni in spoštovani pisatelj Wendel je napisal knjigo, kjer opisuje boje Jugoslovanov za osvobodjenje in ujedini-

njenje. Ker se je del teh bojev vršil tudi na Koroškem, se je moral dotakniti tudi seve slovenskega življa v naši deželi. Knjiga, namenjena v prvi vrsti Nemcem, podaja zgodovino Slovencev pri nas, njihovih nekdanjih pravic (vojvodski prestol, knežji kamen, vstoličenje) in je v opisovanju dejstev Slovencev skozi in skozi pravična, za kar gre temu odličnemu Nemcu vsa čast.

Ne, «Štince» so se zaradi tega hudo razburile in v dolgem članku očita Wendlu, da potvarja zgodovino itd. Lepo, lepo, gospoda zagrizena! S tem ne dosežete ničesar drugega, nego da kažete nam Slovencev pravo pot. Ako zametujete celo poštene lastne ljudi, kaj imamo pričakovati od Vas šele mi, Slovenci! Zato pa kličem vsem Slovencev: «Bojte se hinavskih vsiljivcev bolj ko hudega vruga! Naj prihajajo k vam v tej ali oni

obleki, vsi so enaki — na Koroškem: lažni naše zemlje, naših žuljev in naših glasov. Poštene Nemce spoštujemo, zato pa tem odločneje odklanjamo tisto janičarsko družbo, ki hoče na naši zemlji zatajiti nas. Slovenec bodi Slovenec, pa bomo Korošci dobro orali s poštenimi Nemci v Avstriji in Nemčiji in z brati v Jugoslaviji.»

To naj bo nauk našim Slovencev in odgovor «Štincev», pa naj si ga denejo za klobuk. Ker jim ga bo prinesel ravno Miklavž, bo še morda kaj več zaleglo...

Ne zamerite, ker Vas s tem nadlegujem, gospod urédnik. Ker tudi mi radi vedno kaj slišimo iz Jugoslavije, pričakujem, da i Vaši čitatelji ne bodo nejevoljni, ako kaj béro o Slovencev na Koroškem. Vas in nje lepo pozdravlja

Rožan.

Politični pregled

Vladna koalicijska radikalov in radičevcev ni bila še nikdar trdna, vendar so se spori doslej vedno zopet izravnali. Kako dolgo lahko takšno neprestano lepljenje traja, je vprašanje zase. Največja politična senzacija Beograda v zadnjih dneh je bila

avdijenca starega državnika Pašića pri kralju.

Pašić že dolgo ni bil sprejet od kralja, zato se tej avdijenci pripisuje tem večji pomen, zlasti ker je istega dne bil pri kralju v avdijenci tudi ministrski predsednik Uzunović. Ozadje te avdijence je skoro gotovo v zvezi s kritičnim stanjem vlade, vendar se ta hip, ko to pišemo, ne ve natančno, za kaj je predvsem šlo. Verjetno je, da bodo prišli na površje zopet pašičevci. Če se bo to zgodilo, je gotovo, da bodo radičevci vrženi iz vlade.

Jasno je, da se pripravljajo nov položaj. Pašičevci sami izjavljajo, da je blizu

prelom z radičevci

in, da se bo položaj razčistil vsaj do 7. decembra, ko se zopet sestane sedaj odgojena Narodna skupščina. Pašić je s svojo avdi-

jenco pri kralju nedvomno zopet pridobil na veljavnosti in je zelo verjetno, da bo večina radikalskega kluba na njegovi strani. Radičevci so spričo teh dogodkov zelo poparjeni in ne pričakujejo ničesar dobrega.

Nad Stepanom Radičem se zbirajo vedno temnejši oblaki. Znano je, da se Stepan Radič neprestano ostro izraža proti korupciji ter obtožuje druge. Sedaj pa je tudi njega doletela obtožba. Samostojnodemokratski poslanec Vilder je te dni vložil v Narodni skupščini

obtožbo proti sorodnikom Stepana Radiča zaradi korupcije.

Ta obtožba navaja afero s prodajo svile. Kakor je znano, je bila svoječasno imenovana posebna komisija, ki je šla v inozemstvo prodajati državno svilo. Komisija je štela 7 članov, med njimi Radičevega zeta dr. Vandekerja in brata drugega Radičevega zeta Košutića. Ta dva sta imela glavno besedo pri komisiji, ki se je dolgo časa mudila v inozemstvu ter pripravila okrog četrta milijona dinarjev, a za prodajo svile ni napravila ničesar.

Druga obtožba je naperjena proti samemu Stepanu Radiču zaradi zlorabe ministrskega položaja v svojo in svoje rodbine korist.

Gre za odkup knjig od Radičeve Slavske knjižare. Med knjigami, ki jih je Radič kot prosvetni minister za vsoto 117.000 Din odkupil tako rekoč od samega sebe, je mnogo takih, ki sploh niso za rabo. Dalje je Stepan Radič kot prosvetni minister dal tudi podporo Slavenski knjižari v znesku 12.200 Din ter podpiral pod firmo kulturnih društev razne svoje politične organizacije. Interpelacija, ki so jo podpisali poslanci vseh opozicijskih skupin in tudi nekateri radikali, zahteva od Stepana Radiča povrnitev te škode, storjene državi.

Za oblastne volitve, ki se bodo vršile 23. januarja 1927., se pripravljajo že vse stranke v državi. Današnji vladni stranki, ki s svojo nesposobnostjo izgubljata zaupanje med narodom, pričakujeta volitve s težko vestjo. Zlasti se obe stranki bojita

v zadnjem času zelo okrepljene SDS.

Pribičevići shodi, ki se vrše vsako nedeljo po raznih krajih države, pokazujejo, da ljudstvo trumoma zapušča radikale in radičevce, ker prihaja do spoznanja, da je trezna politika SDS edina, ki more prinesiti trajnih koristi narodu in državi. Tudi našim klerikalcem ni prav nič všeč napredek samostojnih demokratov. Klerikalci se dobro zavedajo, da so jim v Sloveniji najresnejši nasprotniki edino samostojni demokrati, proti katerim v prvih praskah velike volilne borbe tudi naperjajo svoje razdrapane kanone, da bi s tem prikriji svojo osemletno nedelavnost in nesposobnost, zaradi katere danes gospodarsko propada vsa Slovenija.

V soslednji

Italiji vladajo prav srednjeveške razmere,

pod katerimi ne trpe samo naši rojaki, temveč tudi pristaši vseh italijanskih strank, ki so v opoziciji proti fašistom. Ječe so polne

Ivan Albrecht:

V objemu deroče groze

(Povest iz naših dni.)

(Dalje.)

Učiteljica Ela malo pomisli, potem se skloni k deklici in ji prijazno zašepče:

«Pst! Ančki tega ne smeš povedati —»

«Saj ne bom,» obljublja mala in izgine v kuhinjo.

Učiteljica ostane z materjo Meto v sobi. Sama ne ve, kaj naj bi rekla. Pergačka je vsa prepadena.

«Joj, joj, tako nam jih bodo pokončali vse po vrsti!»

Učiteljica vzdihne, a ne reče nič. Pergačka pa nadaljuje kakor sama zase:

«Včasih sem mislila, da moram živeti zavoljo otrok, zdaj pa vidim, da ni vse to nič.»

In potem še s tistimi čudnim, skoro ledenim mirom bolnega človeka pristavi:

«Neumna sem bila, ko sem za katerim jokal, če mi je majhen umrl! Bog že ve, kaj dela! Otrokom vsaj trpeti ni bilo treba —»

Ker učiteljica še vedno molči, sproži Pergačka sama:

«Uboga naša Ančka!»

Tedaj začuti gospodična Ela nekaj toplega v očeh in se zave, kako prav je govoril preje Skalar. V kaj naj človek verjame razen v gorje in smrt?!

Iz veže se začujejo koraki. Ženski prisluhneti, toda koraki se oddalje v kuhinjo. Mater zaskrbi. Prav lahko odpre vrata in sliši:

«No, povej —»

Temu odgovarja drugi glas:

«Ne smem —»

Prvi spet:

«Povej —»

In drugi:

«Če ne boš nikomur povedala —»

Mati spozna Ančkin in Metkin glas, hoče venkaj a je že prepozno. Z otroško poštenostjo je bleknila Metka:

«Skalarjev Janez je slep.»

Ančki se je zavrtelo. Še mater je videla, planila k njej in se ji vrgla k nogam:

«Mati, moja mati —»

Potem nič več. Jokaje je Metka poklicala ljudi, da so prenesli ubogo mladenko v sobo, kjer so jo komaj obudili.

«Joj, joj,» je ponavljala nesrečna mladenka, jokati pa ni mogla več.

V.

Skrivnostno je prišlo med ljudi, a razgorelo se je v silen plamen.

«Naši so se uprli v Radgoni —»

Ženske so se križale, starčki so obupavali.

«Zdaj pride rešitev ali pa sodni dan.»

In kmalu se je razneslo:

«Naši so se uprli v Judenburgu —»

Strah in groza! Kakor zverjad so jih postrelili za kazen. Bog nebeški, kaj šele bo!

Tisto poletje je minevalo v silni napetosti. Časniki so jeli pisati manj in manj zmagošlavno, oblasti so začele popuščati v strogosti, med ljudstvom pa so vstajale dan na dan nove vesti. Upori, nemiri, zeleni kader, vse se je ljudem mešalo v glavi. Končno je zaorilo: mir!

Kakor deroč hudournik, ki so mu naenkrat bregovi v napotje, tako so se jele vsipati armade na vse strani. Dolge vrste sestra-

danih, obupanih in podivjanih so se razlile po deželi, toda malo komu je prišlo na misel, da bi plenil. «Dom!» je bil vseh edini klic, edina nepremagljiva želja. Vojaštvo je prodajalo, kar je premoglo in kar je le kdo hotel kupiti. Popuščalo je orožje, vozove, živino, vse, kar ga je oviralo na poti.

In naenkrat se je oglasilo med ljudstvom: «Jugoslavija!»

To je bila silna beseda, nova beseda, polna opojnosti in dotlej neslutenega razkošja. Vse je bilo v propadu, vse v razsulu, slednja vrednota je izgubila svojo ceno, le eno je klilo iz te splošne smrti:

«Jugoslavija!»

Kjerkoli se je mogla oglasiti radost, je zaorilo:

«Naprej zastava Slave,
na boj junaška kri —»

Pa je odmevalo:

«Hej Slovani, naša reč slovanska živo klije,
dokler naše verno srce za naš narod bje —»

Slovenska trobojnica, še pravkar znak veleizdaje, se je dvignila na oltar narodne svetinje. Naj je bila lje žalost za onimi, ki so ostali v metežu na bojnem polju, še tako silna in grenka, trobojnica se je naselila poleg nje, zakraljevala nad njo in vzbujala v potrtih nove nade.

V tistih veličastnih dneh sta bili v Zarečju dve hiši kakor prekleti. Pri Skalarjevih se jim je posrečilo, da so dobili domov Janeza. Niti dneva in noči ni mogel ločiti, tako popolna je bila njegova slepota. Skalarica je jela hirati kakor drevo na skali. Preden se je poslovilo staro leto, je bila med rajnimi. Malo pred njo se je preselila v večnost Pergačka. Razen najmlajšega se ji ni vrnil niti en sin. V obe hiši se je bil res vselil mir, toda to ni bil

politično osumljenih oseb in nasilja so na dnevnem redu. Zadnje dni so fašisti v raznih krajih Italije divjali po številnih stanovanjih. Izginilo je več oseb, o katerih se ve, da niso prijatelji fašistov. Govori se, da so bile te osebe na tistem umorjene kakor svoječasnó Matteotti.

Kakor se zatrjuje, je

upor v severnem delu Albanije,

ki je nastal te dni, zahrbtno delo Italije. Sedaj poročajo, da so albanske vladne čete upornike večinoma že premagale. Zlasti nastopa z veliko vnemo proti upornikom katoliško albansko pleme Miriditov.

Iz Rumunije prihajajo vesti,

da je rumunski kralj na smrtni postelji.

Nekatere vesti celo trde, da je kralj Ferdinand že umrl, da pa njegovo smrt prikrivajo. Vsa rumunska javnost se bavi z vprašanjem prestolonasledstva, ki je postalo aktualno zaradi bolezni kralja Ferdinanda. Nekateri rumunski državniki so za povratek odstopivšega prestolonaslednika Karla v Rumunijo, dočim so drugi mnenja, da bi začasno prevzela regentstvo kraljica Marija.

DOPISI

JEZICA. V nedeljo 5. decembra bo prišel v Sokolsko dvorano na Ježici sv. Miklavž v spremstvu angelov in hudobcev. Tik pred njegovim prihodom imajo otroci razgovor o njem v kratki igri «Pot k Miklavžu», ki jo je nalašč v ta namen spisal znani mladinski pisatelj Ivo Trošt in se prvič igra na Ježici. Začetek ob 7. uri zvečer. Ker se tudi odrasli nadejajo, da jim Miklavž prinese kaj, naj le pridejo pogledat v obilnem številu! Za oddajanje naročil je čas v nedeljo ves dan v Sokolskem domu.

KRIŽE PRI TRZINU. V nedeljo se je vršil zbor podružnice Zveze slovenskih vojakov iz svetovne vojne, na katerem se je volil odbor.

mir sreče in zadovoljstva, ampak mir žive smrti...

Skalar je bil nekaj časa kakor izgubljen. Sina se je ogibal in ni hotel govoriti z njim. Le Minki je venomer naročal, naj pazi nanj, naj mu streže in skrbi, da nobena njegova želja ne ostane neizpolnjena. Moč časa in moč ževa železna narava sta polagoma premagali najhujši naval bolesti. Vrzeli, ki so bile nastale po opisanih dogodkih, so se nekam stesnile, tako da je življenje spet jeelo teči po svojem običajnem trgu.

Tudi Pergača je stisnilo. Kakor kup zemlje je hodil okrog, se ogibal ljudi in celo svoje lastne obitelji. Najrajši je bil na polju ali v gozdu sam s seboj in s svojimi nadlogami. Le redko je kaj govoril s svojim sedaj edinim sinom. Zdelo se mu je, da Janez ne more razumeti nobene njegove besede, ker ne more poznati vsega njegovega gorja.

Tako sta tedaj ostali obe hiši, Skalarjeva in Pergačeva, ko dve grobnici, medtem ko je drugod po Zarečju čas razmeroma hitro celil rane. Ljudje so se kmalu privadili novega položaja. Komaj je minilo par let, pa so že govorili o strašni vojni kot o nečem, kar je bilo davno, davno — in kar je znano samo še iz pravljic.

Mimo vseh dogodkov in pretresljajev pa je ostalo v nekaterih srcih kakor žareče ogle. Pergačeva Ančka se ni brigala za to, kaj se godi po širni domovini in po daljnem svetu, ampak je vedela samo to, da je on, ki je prvi razgrel njene mladosti razkošne sanje, obsojen v večno temo. Hudo jo je zadelo, ko je na veke zatisnila oči njena mati, globoko je žalovala za brati, najjedkejša pa jo je skelela misel na Skalarjevega Janeza.

Za predsednika je bil soglasno izvoljen tovariš Franc Zaplotnik, trgovec, ki ima največ zaslug, da se je ustanovila ta podružnica, ki ima namen med drugimi tudi postaviti lep spomenik padlim tovarišem. Farani, podpirajte to organizacijo po svojih močeh, da bo spomenik čim lepši in čim prej postavljen. — Drugače pri nas ni mnogo novic. V občini se je uvedla po vseh vaseh nočna straža proti požarom in drugim zločinom. — Za oblastno volitve se seveda tudi pripravljamo. Volilni imenik je vsakomur na vpogled. Naši zapniki naj dobro pazijo, da bodo vsi naši somišljeniki pravilno vpisani. Občani, pridno čitajte in širite «Domovino», da boste dobro poučeni, katere može boste volili.

PETROVČE. Gospod urednik! Dovolite mi, da Vam tudi moje okorne roke napišejo kako poročilce, ker imamo zdaj bolj čas pisati, moji sosedje in soobčani pa več časa za čitanje. Dolgo časa smo večinoma duševno spali, ker naš glavni pomenek je bil le hmelj in denar, ki je nekatere čisto omamil. Iz duševnega mrtvila nas je najprej zbudilo arnovsko gasilno društvo, ki nam je nudilo žaloigro «Mitar in njegova hči». Pri nas tekmujejo gasilna društva s prirejanjem gledaliških iger, ki so umestnejše nego prehrupne veselice, ki ničesar ne nudijo. Vsakega razumnika pa veseli, da posvečajo mladi ljudje svoj prosti čas diletantstvu. Seveda bi si morali izbrati dobrega režiserja, ki bi jih vodil in uvajal v lepem in pravilnem nastopu na odru. Omeniti moram, da si nameravajo Arnovčani nabaviti motorno brizgalnico. Da nam bo zima hitreje minila, bo priredila v nedeljo 5. t. m. Ciril Metodova podružnica v Vodenikovi dvorani v Petrovčah Miklavžev večer, za katerega vlada vsestransko zanimanje, ker take prireditve po vojni še nismo imeli. Miklavža baje pridno zalagajo z darovi, ki obeta biti radodaren starim in mladim. Po Miklavževem odhodu bo skupina diletantov igrala burko «Nemški ne znajo», arnovski tamburaši so pa naprošeni, da bodo marljivo udarjali na struno. Tako bo vsak prišel na svoj račun. Kako bo ta prireditev izpadla, Vam bom pa, g. urednik, poročal prihodnjik.

Rada bi ga bila obiskala, da bi mu povedala, kako čuti z njim in kako ni prav nič omajala njenih čuvstev njegova nesreča. Ali pa bi jo Skalar sploh pustil v hišo? In bogve, ali ne bi Janez občutil njenih še tako iskrenih besed samo kot pomilovalen zasmeh ali pa celo kot želo v lastno bolečino.

Medtem ko je Ančka teden za tednom premišljevala in si čez čas jela vedno ostreje očitati, zakaj ni obiskala Janeza takoj ob njegovi vrnitvi, se je Skalarjeva mlajša razvijala ko rožni popek. Mrkost, ki je izza materine smrti vladala pri Skalarjevih, je vtisnila razvijajoči se mladenki nekaj otožnega v značaj. Francka je bila plaha, vedno zamišljena in najbolj zadovoljna, kadar je mogla biti sama. Edina njena družčina je bil nesrečni brat, ki se je tudi oklepjal te svoje sestre z vedno toplejšo ljubeznijo. Predstavljal si jo je še vedno kot otroka, malo deklico, ki hodil v šolo, malo pomaga doma, se malo igra in joka in žaluje za brati. Skoro se ni niti zavedal, kako kljub njegovi slepoti mineva čas, tedni, meseci in leta. Kako naj bi pač čutil in vedel to, ko pa zanj ni bilo več, nič več razločka med dnevom in nočjo? Naj se je razprostiral pred njim vrt v najlepšem cvetju, naj je sadno drevje nosilo težo svojih darov ali pa štrlelo golo v zimski mraz, Janezovo oko ni moglo odraziti v dušo nič drugega nego temo, strašno, enolično temo. Da bi bila tema vsaj kakor noč, ko človek tako rekoč sluti luč, sluti predmete in ljudi, bi bilo laglje. Ali njegova tema je bila hujša, nepopisna in neumljiva vsem razen tistemu, ki ga samega objame ta strašna groza! Zato se je tudi on zaklepal pred ljudmi. Očetovega glasu skoro slišati ni mogel. Bil je sicer prepričan in je

ZUZEMBERK. Pripravljalni odbor za ustanovitev strelske družine v Žuzemberku poziva vse, ki nameravajo pristopiti k strelski družini, da se takoj prijavijo in ne odlašajo s pristopom, da se more čimprej vršiti ustanovni občni zbor. Društvo je nestrankarsko in se vabijo k pristopu pristaja vseh strank. Več je razvidno iz razglasa, ki je nalepljen v izložbi gostilne Pehani.

SODRAŽICA. Dne 5. decembra priredi Zveza kulturnih društev iz Ljubljane pod okriljem prosvetnega odseka Sokola v Sodražici zanimivo kinopredstavo o češkoslovaški armadi. Prireditev se vrši v dvorani pri g. Starcu Začetek točno ob 8. popoldne. Ker je film res nekaj izrednega, vsled tega se vabi vse občinstvo, da se te kinopredstave gotovo udeleži. Sprejemali se bodo prostovoljni prispevki. — Istega dne priredi tukajšnji Sokol «Savezni danc z akademijo in pestrim sporedom v dvorani gospoda Starca, točno ob 7. zvečer. Na sporedu je: Nagovor br. staroste, razne pevske točke, deklamacije in telovadne točke s spremljevanjem društvenega tamburaškega zbora. Kot zaključna točka bo skupinska vaja «Osvobojenje». — Na praznik 8. decembra ob 3. popoldne se vrši v dvorani pri g. Starcu strankin dan ter občni zbor krajevne organizacije Samostojne demokratske stranke Vabijo se vsi člani in somišljeniki, kateri naj se shoda gotovo udeleže. — Dne 12. decembra t. l. bo v prostorih Knjižnice pri g. Gnideu ustanovni občni zbor Streljačke družine za občino Sodražica, ki je zelo važna ustanova posebno za one mladenčce, ki še niso bili, kakor tudi za one, ki so bili vojaki, kajti najbrže bodo imeli oni mladeniči, ki se bodo udeleževali vaj streljačke družine skrajšan rok, drugi pa orožne vaje. Ker je to zelo velikega pomena, se vabijo vsi občani od 18. leta naprej, da se udeleže občnega zbora, ki bo ob 3. popoldne. Savez streljačkih družin pošlje na ta zbor svojega zastopnika. Pripravljalni odbor. — Pretečeni teden se je poslovila od nas gđ. Ada Webletova. Učiteljstvo je imelo lep poslovilni večer. Ostali Sodražani, posebno pa naš pevski zbor in prosvetni odsek Sokola, je zgubil z njo

tudi občutil, da ga ima rad, vendar mu ni mogel odpustiti tiste njegove misli o denarju... Kaj naj sedaj Janez počne z denarjem, ko vendar s premoženjem vsega sveta ni mogoče kupiti niti ene same tople besede, enega samega resničnega občutja, ki s svojo iskrenostjo greje in sveti tudi v strašno temo nesrečnega slepca!... Edino pri Francki je doslej opazil, da zna govoriti in čutiti tako, kako pa bi znala šele — Ančka!... Kadar je Janez mislil nanjo, bi se bil najrajši pogreznul in izginil v prazen nič. Pač mu je pisala tedaj, ko ga je zadela nesreča... Sestra — usmiljenka v bolnici mu je brala njeno pismo, a on je prosil, naj ji ne sporoče nič več o njem. Kako naj bi priklepal to blago bitje na križ svojega gorja?...

Pozneje je menil, da se bo Ančka poročila. Leto za letom je čakal, toda nikoli ni slišal nič o tem. Iz srca bi ji bil privoščil srečo, najsi bi ga bila bolela misel, da je na oltarju njeneja srca prižgana luč, ki gori drugemu... Mislil je že včasih, da bi šel k Pergačevim, pa si je vselej premislil. Čemu grebsti po mladosti, ki je ne bo nikoli več? Ančka bi morda mislila, da je prišel samo kot živa vest, ki jo hoče ovirati, pa bi ga morda celo sovražila... In tega, ne, tega ne bi hotel Janez za ves svet...

Medtem ko je Francka skoro ves svoj čas žrtvovala Janezu, je Minka gospodinjila. Močna in zdrava kakor je bila, si je želela vedrejšega življenja.

«Jaz ne bom do smrti priklenjena na te razvaline,» je odločno povedala očetu, «saj nisem nuna!»

Oče ni mnogo branil. Izbral ji je ženina, bogatega možakarja, vdovca iz sosednje vasi,

odlično pevko, ki jo bo težko pogrešal. Želimo ji na novem službenem mestu obilo sreče! Zdravo!

SEVNICA OB SAVI. Sevnica je sicer velik trg, vendar ima naš Sokol samo pet rednih članov, ki se z vneto posvečajo telovadbi. Čudno je, da je med našimi fanti tako malo sokolskega duha. Za vse druge imajo fantje smisel, le za Sokola ga ne najdejo, kar je prav žalostno. Starosti br. Kladniku smo prav hvaležni, da pod takšnimi okolnostmi še neumorno deluje ter da je organiziral telovadni naraščaj trgovskih vajencev, ki se mu prav lepe zahvaljujejo, ker se on sam žrtvuje in uči telovadni naraščaj, čeprav je že starejši učitelj. Radovedni smo, zakaj med mlajšimi učitelji ni nikakšne vnetosti za Sokola.

ZALEC. Shod SDS v Zalcu, določen za nedeljo 28. novembra t. l., je bil radi tehničnih ovir preložen na praznik 8. decembra popoldne. Zborovanje se bo vršilo v kolodvorski restavraciji. Za člane organizacij v Grižah in St. Petru v Savinjski dolini je udeležba obvezna.

SV. EMA-PRISTAVA. Dne 14. novembra t. l. so uprizarili tukajšnji prosvetni delavci igro «Karlova letas». Igra je uspela povoljno. Svetovali pa bi g. režiserju, da skuša podati ljudem še kaj bolj preprostega, ljudskega, kar bi odgovarjalo krajevnim razmeram. Naj bi se gojilo tudi petje, da bi postale prireditve bolj pestre. Občinstvo pa pozivamo, da cenijo trud in stroške igralcev ter jim to izkažejo s pridnim posezanjem iger. — Tukajšnji rudnik je začel zopet s polnim obratom. Žalostno pa je, da je delo v rudniku v kratkem času zahtevalo šest smrtnih žrtev. — Deževje je tudi nam pustilo žalostne sledove. Plazovi so uničili veliko njiv in vinogradov, ki ob vsakem novem nalivu lezejo dalje v doline.

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU. (Malo odgovora Orlici.) V «Slovenskem Gospodarju» se opravičuje neka Orlica, da ni kriva družinskih prepričev in da se sploh ne briga za naročnike «Domovine». Poznavalci razmer pa dobro vemo, da ta njen zagovor prav nič ne temelji na resnici. Če želi, imamo priče takoj na razpolago. Orlica v svojem dopisu napada naročnike, dopisnike in celo bralke «Domovine». Zaradi čitanja «Domovine» ne bo nihče izgubil poštenja, ker piše «Domovinu» vedno pošteno in dostojno, česar o klerikalnih listih ne moremo trditi. Glede bralk «Domovine» rečemo samo to, da se spodobno obnašajo in ne čujemo o njih ničesar takega kakor od onih, ki svojo izobrazbo zajemajo iz klerikalnih časopisov in organizacij.

TRDKOVA. V noči od 14. na 15. novembra t. l. je bil pri nas ob državni granici ubiti znani tihotapec Franc Kočar. Pred neštirimi leti je odišel iz svoje rojstne vasi Otovec prek na Madžarsko, gde si je kupo malo virstvo. Bio je palir, pa gde bi mogao svoje delavce vplačati, je odskočil. Na Madžarskem se je preživljal večki čas s tihotapstvom. Gde so madžarski orožniki naslednji dan ubitoga tihotapca vidli, so včasi v njem spoznali Kočara Franceta. Pravli so, ka so ga hteli za par dni že zgrabiti, pa našim oblastvom zavolo tihotapstva prekidati, ar je v Jugoslavije pristojen. Kočar je bio zgrabljen v gozdu pri Zenavlji. Nekšči mladi finančni stražnik ga je stražo v obmejni stražnici. V noči je Kočar proso, ka ga naj vopuste na potrebo. Gda je stopo iz stražnice, je zbežo po šumi proti madžarski granici, finančar pe za njim. Te pa je skočil Kočar na finančarja in mu je šteo odvzeti puško, ka bi ga dojestreio. Finančar se je branil z bajonetom in ranil v momentu, gda je že dosta močnejši Kočar dobo puško v roke, smekno ga je finančar v šinjek, pa se ni emi pretezo žilo. Kočar se spadnu in umro v dveh ponoči pet stopajev od madžarske granice. Po načinu, kak se je Kočar brano in kak skušao odbejžati, se more sklepati, ka je Kočar bio tisti tihotapec, šteri je letos pred meseci ubio finančara Juga v Trdkovi. Tudi osebni popis Kočara z ubijalcem Juga se ujema.

NORSINCI. Ritupar Josip in Vilma sta se iz Martjanec letos na poletje doselila v našo vasnico, kjer sta prevzela virstvo od Terezije Lahove. Liki nesreča njiju spremla na novoj domačiji. Pred ednim mesecom so njima štale zgorele, v nedelo v noči, to je 20. novembra t. l., pa je pri njima znovič gorelo. Zdaj so jima zgorele hramba i oslica. Sumi se, ka je bio ogenj položen od hudobne roke. Sreča je še, ka sta bila proti ognji zavarovana.

PRŠETINCI. Dne 22. novembra t. l. se je poročila gdč. Marija Tomaničeva iz Pršetincev z g. Alojzjem Zemljičem iz Koradič. Obilo sreče mlademu paru!

DRAZENCI. Odkar prihaja «Domovina» v našo vas, je pri nas vse bolj živahno in klerikalen strah vedno večji. Nekaterim veljakom SLS je «Domovina» silno na poti, pa se bodo ti možje že pomirili in bo marsikateri od njih še prišel k nam, ko bo do dobrega spoznal vstojalno in škodljivo politiko SLS, ki ima zaradi svoje nesposobnosti velik delež na tem, da pribajamo Sloveni vedno bolj na beraško palico. Pri bodočih oblastnih volitvah bomo oddali svoje glasove je SDS, ki je edina stranka pravice in poštenosti. Pri nas vsi radi čitamo pošteno napredno in resnično krščansko časopisje, o katerem se čujejo naslednji stih, ki govore o prihodu duše poštenega naprednjaka pred nebeška vrata:

Tam Peter bo izpraševal:
«Katero časnike sibral?»
«Bral sem «Jutro», «Domovino»,
točno plačal naročnino!»
«Priatelj dragi, radost moja,
v nebesa pojde duša tvoja!» A. P.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

MOČNA REJA TELET, ZMERNNA REJA TELIC.

Tako se glasi nauk, ki ga poudarjamo povsod nasproti našim živinorejcem. Veliko je kriva nezadostne reja telet, da ne pridemo z našo živinorejo do boljših uspehov. Teleta je treba močno rediti vsaj do polovice leta, šele nato naj se prehaja polagoma na navadno krmo. Vse odslej naj telet od maternega mleka se mora vršiti postopoma in tako, da nam teleta prav nič ne zaostajajo v rasti in v svojem razvoju. Nasprotno, ona se morajo venomer krepko razvijati. Vse to dobo je treba močne klate. Dokler je mogoče je pokladati mleko, kajti mleko je naj oljša močna

ki je premogel dva grunta in tudi v denarju še marsikak tisočak.

Minka je bila zadovoljna, pa sta se domnila Skalar in Metlar, Minkin ženin, da se natančno pogovore pod jesen, ko bo glavno delo na polju opravljeno.

Francka se je čudila:

«Pa takega starega dedca boš vzela?»

Minka je bila brž jezna:

«Kaj te briga! Saj bo moj, ne tvoj!»

«No, no, saj ti ga privoščim!»

«Kar nič se ne boj zame! Nase glej!» je ogorčeno končala Minka.

Francka je molčala, dasi jo je Minkina opazka, naj gleda nase, nekam čudno zadela. Ali morda Minka sluti njeno skrivnost? Ali je morda kdaj kaj opazila ali slišala? Da je le ne bi bila kje videla tista stara Tereza, ki je med vojno prenašala poštol Tiste ženske je povsod dovolj, kjer je ne bi bilo treba... Saj bi Francka sama povedala, toda komu? Včasih, ko je bilo srce že le prepolno, jo je že dražilo in bi ji skoraj bila ušla beseda, ko sta se menila z Janezom, pa je še molčala. Ah, ko je vendar tako sladko imeti skrivnost, ki jo ve poleg nje le še eno edino bitje: njen izvoljenec, Pergačev Janez!...

VI.

Poletnega popoldne sta sedela Janez in Francka na vrtu. Bilo je že proti koncu avgusta, toda sonce je žgalo, da je vse hrepenelo po senci.

Janez je bil nekam nenavadno dobre volje. Pravil je sestri o svojih doživljajih, ki jih je mladenka sicer že poznala iz nešteti razgovorov, pa jih je še vendar rada poslu-

šala, ker je znal Janez tako zanimivo pripovedovati, da je kar vse živelo pred njo.

Nedelja je bila, taka res praznična nedelja, ko celo veter miruje. Tu, tam se je oglašil z drevesa ptiček, se pozibal na vejici in odrčal.

Francka je poslušala, pritrjevala in vpraševala, toda Janez je kijub temu kmalu spoznal, da ga ne posluša tako kot navadno. Njen glas mu je zvenel nekam zasenčeno in drhteče, dokler ga ni premagalo, da jo je vprašal:

«Kaj ti pa je danes?»

Francka se je zdrznila.

«Francka?»

«Oh, ne veš —»

«Kaj?»

«Rada bi ti nekaj povedala»

«Kaj?»

«Si ne upam —»

«Meni nočeš povedati?»

«Saj ne pravim, da nočem, samo bojim se —»

«Zakaj se bojš?»

«Morda boš žalosten —»

Janeza je začela dražiti radovednost.

«Če si mi že omenila toliko, bi mi mislila lahko povedala kar od kraja —»

Francka se je obotavljala:

«Oh, kakšen otrok sem jaz, kaj ne. Janez?! Nikoli ne znam molčati!»

Brat ni hotel odjenjati.

«Čemu bi imela skrivnosti pred menoj?» je dejal proseče in že skoro z očitkom.

«Pa mi moraš objubiti, da res ne boš hud name,» ga je še ljubeznivo rotila sestra.

«Kako bom nate hud, ko razen tebe nimam dobrega človeka pod solncem,» je

resno odvrnil Janez.

«Saj to je ravno,» se je zdajci oprilela Francka njegove besede. «to je tisto, kar sem ti hotela povedati. Ti živiš v večni zmoti. Venomer trdiš, kako si sam, kako si zapuščen —»

«Ali ni res?» je odvrnil Janez. «Koga neki imam poleg tebe?! Očeta? — Njemu je mar denar!... Minko? — Ona misli na ženina. Saj ji ne zamerim. Prav ima, da misli na svojo bodočnost...»

«Pa je tudi duša na svetu,» je zatrjevala s toplim glasom Francka. «ki misli nate še bolj ko jaz, nate in čisto samo nate. No, kar reci, da ni res!»

Janez se je zdrznil:

«Kako meniš to, Francka, povej!»

«Ugani!» se je skušalo poigrati dekletu.

Janez je odkimal z glavo, a sestra je povzela:

«Vidiš, kakšen si in kako pozabljaš —»

«Francka!» je pobledele Janez.

Dekle se je prestrašilo:

«Saj si objubil, da ne boš hud?!»

Janez je molčal. Kakor da se nekaj davno mrtvega dramli v njem, tako mu je bilo čudno pri srcu. Kam meri Francka s svojimi besedami?

«Janez,» se je medtem oglasila sestra, «ali si zdaj jezen name?»

Brat je odkimal in jo prijel za roko.

«Nisem mislila nič hudega,» je zatrjevala ona.

«Vem, da nisi mislila hudega, vem. Saj tudi nisem jezen, samo tako čudno je, da ti ne morem povedati... Daj, povej do kraja, kar si hotela!...»

Konec prih.)

klaja za teleta. Še po odstavljanju ga je pokladati. V tem času nam mora vsa vnanjost in vse življenje teleta razodevati, da se žival dobro počuti, da je zdrava in vesela. Životna teža mora postajati od dne do dne večja. Za vse to se je treba živinorejcu zanimati, za vse to je treba skrbnih oči.

Ko pa poteče s pol letom prva doba mladosti, se mora žival privaditi navadni hrani. Od močne krme je preiti na navadno krmo, na dobro seno in pozneje na rezanico sena in slame. Od pol leta naprej naj se začne razvijati vamp, ovimlje in žile mezgovnice, ki igrajo pri poznejši mlečnosti tako važno vlogo. Ob taki obrinovitosti in suhi krmi pa tudi ne smejo živali zaostajati v svojem razvoju. Živali morajo v tej dobi dobivati tako tečno krmo, da v svoji rasti in teži držema napredujejo. V tej dobi se morajo privaditi dobri prebavi in popolnemu izkoriščanju manj tečne, navadne klaje, kakršno imajo dobivati vse poznejše življenje. Zelodec se mora usposobiti in utrditi za popolno prebavo navadnih krmil, da jih pozneje lahko popolnoma izrablja in v prid obrača.

V poletnem času se počutijo mlade živali najbolj na paši, v zimskem času pa ob dobrem in tečnem senu in otavi. Tako se preživljajo mlade živali po vseh tistih krajih, ki jih danes zavidamo zaradi njih napredka in odkoder skušamo in želimo dobivati lepe pasemske živali za rejo in pleme. Skušajmo tako tudi naša teleta vzrejal!

PRAZNA KRMA, PRAZEN GNOJ.

Med gnojem in gnojem je velika razlika, recimo tako, kakor med sonom in senom. Na vidž je hlevski gnoj enak drug drugemu, tako da ga je po vnanjosti težko ločiti in razlikovati glede njegove notranje vrednosti. Kjer pridelujejo boljše krmo, imajo tudi boljši gnoj. Travnatih krajev dajejo vobče boljši gnoj kakor pa žitorodni kraji. V prvih pokladajo živini samo seno in otavo, v drugih pa večinoma slamo. Pa tudi po travnatih krajih ni hlevski gnoj povsod enako dober. Odvisno je to tudi od tega, kako se travnikom gnojil in kako tečna je krma, ki jo dobivajo s travnikov. Čim tečnejše je seno, tem tečnejši je tudi gnoj. Vse to velja tudi za naše razmere. Po naših mešovatih krajih polagamo seno, deteljo in slamo.

Čim več dobe živali sena in detelje in čim manj slame, tem tečnejši je tudi gnoj in obratno. In čim bolj so gnojeni naši travniki in njive, tem tečnejša je tudi vsa krma. Tudi po različni vrednosti slame se ravna in obrača vrednost gnoja. Gnojeno žito daje bolj tečno slamo kakor pa žito, kateremu nismo gnojili. Iz vsega tega pa sklepamo, da ni ob prazni krmi le užitek pri živini slabši, ampak da je pri takih razmerah tudi gnoj bolj prazen in slab.

Na podlagi tega lahko trdimo, da je pri nas vobče bolj prazen gnoj kakor je po naprednih deželah, kjer se živina vobče bolj krepko preživlja in kjer imajo zaradi tega tudi vobče boljši užitek od živine. Če pa poleg vsega še pomislimo, kako z gnojem pri nas ravnamo, potem lahko uvidimo, zakaj je med našim gnojenjem in gnojenjem po naprednih deželah taka razlika in zakaj so tam njivski in travniški pridelki vobče večji kakor pri nas.

Iz vsega pa lahko povzamemo, da se dá z vsakim izboljšanjem krmljenja izboljšati tudi pridelek gnoja, s pridelkom boljšega gnoja pa tudi rodovitost naše zemlje in sploh napredek našega poljedelstva. V naših rokah je, da dvignemo in izboljšujemo po tej poti našo živinorejo in naše poljedelstvo!

Razdelitev diplom in pohvalnic uspešnim biko-rejcem

Da povzdigne zanimanje za uspešno govedorejo, je veliki župan mariborske oblasti podelil častne priznanice vsem onim, ki so vzgojili in oskrbujejo najboljše plemenske biko za občo uporabo. Za prvovrstne biko se je podelila velika diploma ministrstva za kmetijstvo in vode, a za prav dobre biko pohvalnica velikega župana. Ta odlikovanja se bodo izročila po vseh okrajih na svečan način.

Veliko ministrsko diploma dobé naslednji posestniki: 1.) za marijedvorsko pasmo: Janez Schönwetter (Zamarkova, srez Maribor, levi breg), Ivo Končnik (Črna) in Simon Mihov

(Mežica, oba srez Prevalje); 2.) za pomursko pasmo: Jurij Zidanšek (Tolsti vrh, srez Konjice) in graščina Herberstein (srez Ptuj); 3.) za simodelsko pasmo: Peter Solar in Stefan Bakan (oba v Nedelici, srez Dolnja Lendava), dalje Stefan Kuhar (Markišavci) in Janez Kerčmar (Križevci, oba srez Murska Sobota); 4.) za pingavsko pasmo: Lovro Petovar (Ivanjkovci, srez Ptuj).

Pohvalnice velikega župana prejmejo: 1.) za marijedvorsko pasmo: Valentin Zušnik in Franc Štrucej (oba srez Gornji grad), Bikorejska zadruga Dragotinci (srez Ljutomer), Pašniška zadruga Limbuš-Ruše, Frančiška Möschiöva, Franc Vehovar, Ivan Martinelli, Franc Bogatič (vsi srez Maribor, desni breg), Henrik Majer (št. Iij v Slovenskih gorah), Franc Golob, Hugon Weinberger, Franc Kranjc (vsi srez Maribor, levi breg), Franc Friedl, Jožef Fingušt, Janek Sagadin, Franc Predikaka (vsi srez Ptuj), Jožef Barth, Bikorejska zadruga v Slovenjgradcu, Pavel Popič, Ivan Tonjšek, Anton Primožič, Franc Blazinšek, Janez Levč, Jože Vrabič (vsi srez Slovenjgradec), Franc Kremzer, Ivan Veržun, Anton Gorenšek, Rudolf Kostwein, Ivan Ranc, Jože Plešivčnik, Matovž Kralj, Stefan Kralj, Janko Kupec, Florijan Rošč, Alojz Potočnik, Jakob Milnar, Ivan Komprej, Jožef Stern, Andrej Hodnik (vsi iz sreza Prevalje); 2.) za pomursko pasmo: Irma Jeschoungova, državna kmetijska šola v št. Juriju ob južni železnici, Franc Zdolšek, Ivan Glinšek, Jožef Majcen, Andrej Sevšek, Franc Gorican (vsi iz sreza Celje), Franc Napotnik in Anton Pučnik (oba iz sreza Konjice), Stefan Tomažič, Josip Zelenik, Stefan Kirbiš, Štajerska hranilnica, Blaž Benedik (vsi iz sreza Ptuj), Anton Miakar, Anton Bračko, Marija Palir, Jurij Vrečko, Franc Jagodič, Franc Geršak, Janez Cernelč, Jožef Blatnik, Franc Jevšnik, Jurij Smerejšek, Ivan Sekirnik, Josip Perkovič (vsi iz sreza Šmarje pri Jelšah); 3.) za

Anton Stražar:

Iz življenja škocijanskega mežnarja

I.

«Tone, jaz ti bom vse povedal o pokojnem škocijanskem mežnarju.»

Baš nekaj tednov pred početkom strašne svetovne vojne je bilo, v mesecu juniju v letu 1914.

S svojim in svojih pokojnih staršev prijateljem, Flajšmanovim očetom iz Prapreč, sva se domenila, da greva v bližnjo škocijansko sosesko, ki spada pod dobovsko faro, na slovesno cerkveno žegnanje.

Bilo je lepo pomladno jutro, ko sva jo počasi mahala proti Škocijanu. Po dobri četrtni hoji sva krenila z okrajne moravske ceste v Vidmu na desno in sva nadaljevala hojo po občinski cesti proti cilju. Na tej stranski cesti je bilo že polno ljudi, katerih cilj je bil isti kakor najin. Izmed teh ljudi je bilo največ fantov in deklet. Fantje takrat še pač niso mislili na to, kaj jih čaka. Kmalu za tem se je namreč začela svetovna vojna.

Okrog prijazne škocijanske cerkve je kar mrgolelo ljudi, ko sva prišla z očetom tja. Pri cerkvi so bili trije kramarji, okrog katerih se je motalo seveda največ mladih ljudi, fantov in deklet, ki so kupovali in zamenjavali srčeca iz lecta z ljubezenskimi stihii.

V zvoniku so fantje baš začeli pritrkavati. Nedaleč od kramarjev sem se sešel s tovarišem mojih let, z Liparjevim Nacetom, ki me je naprosil, naj mu zberem srce s prav ginljivimi stihii za njegovo ljubljeno Marjanco.

Stopila sva h kramarju. Pregledoval sem za-

peljiva srca, pa mu pokazal eno z naslednjim napisom:

Ne morem zaspati,
me srce boli,
ker nisem te videl
že dolga dva dni.

«Nace, ali ti je ta všeč?»

Prijatelj prebere, pa se zasmije in odgovori: «Ti si kajon, ti pa res znaš izbirati.»

«Torej ti je všeč?»

«Kajpak! Se danes ga bom stisnil Marjanci, ki je tudi tukaj.»

Ker se je že začelo slovesno cerkveno opravilo, sva odšla s Flajšmanovim očetom v prijazno ozaljšano cerkev. Tudi moj tovariš Nace je šel z nama. Koliko krepkih in zalih fantov, mojih tovarišev, je bilo to nedeljo zadnjič na škocijanskem žegnanju...

Po slovesnem cerkvenem opraviu, ki je trajalo precej časa, sva si z očetom ogledala še škocijansko pokopališče.

«Vidiš, Tone, tukaj je pokopan daleč na okoli znani škocijanski mežnar. Gotovo te bo zanimalo, če ti kaj več povem o njem.»

«Kajpak, oče! Gotovo me zanima. Enkrat ste mi že nekaj pripovedovali o njem.»

«No, ker je danes žegnanje v Škocijanu, stopiva malo k Gregcu, da se ohladiva in dobiva mrzlega piva. Tam ti bom vse povedal.»

Še enkrat sem si ogledal grob tega znamenitega možaka s preprostim železnim križem. Dež je izpral skoro vse črke raz tablice, le letnice njegove smrti so se še razločile: 1882.

Pri Gregcu je bilo že polno ljudi, ko sva z očetom prišla tja. Bila sva toliko srečna, da sva našla na obsežnem sadnem vrtu prijazen prostor pod košato hruško, in še čisto sama sva bila.

Kmalu je prišla k nama brhka domača hčerka Polonica in nama prinesla piva ter cel krožnik

bobov in flancatov. Z bobi in flancati postrežejo pri nas na Gorenjskem ob žegnanju vsakemu gostu brezplačno.

Ko sva si ugasila žejo, so mi oče začeli pripovedovati o škocijanskem mežnarju. Čeprav so fantje in dekleta plesali na Gregčevem skednju in je godec Uriha igral poskočne, sem se jaz vendar bolj zanimal za pripovedovanje kakor za vse drugo. Šele, ko so oče končali pripovedovanje, sva se z očetom pridružila veselim tovarišem. Okrog četrte ure popoldne sva šla počasi proti domu.

V hudem vojnem času sem se pogostoma domislil na to nedeljo in očetovo pripovedovanje o škocijanskem mežnarju in sedaj sem sklenil, da vse tiste dogodke opišem.

II.

Oh, ta naš Tomaž!

Nekaj let poprej, ko sta bili odpravljeni tlaka in desetina in ko je bil po vseh deželah crebeljon, kakor so radi pripovedovali naši stari očanci, se je škocijanskemu mežnarju Primožu rodil toliko zaželjeni sinček. Ker se je srečnemu očetu rodil sinček baš pred Božičem, so ga krstili za Tomažka.

Kako za srečnega se je štel oče malega Tomažka. Izpolnjena mu je bila tako goreča želja, da je bil oče sinčka in po vrhu še prav krepkega.

«Rezika,» tako je pogostokrat govoril srečni možak svoji ženi, čti ne več, kako sem vesel, ko je nama Bog dal vsaj enega sina. Tudi hčerke imam rad, ali sir je le sin. Le pomisli, Rezika: Ker imam sedaj sina, sem vsaj brez skrbi glede naslednika, ki bo za menoj mežnaril.»

Seveda je bila tudi mežnarjeva žena vesela malega Tomažka; pazila je nanj kakor na naj-

simendolsko pasmo: Franc Soos, Matija Čeh, Stefan Horvat, veleposestvo Zichy, Ignac Ptičar, veleposestvo Dolnja Lendava, Ivan Zerdin (vsi srez Dolnja Lendava), Karloleta Wardova (srez Ljutomer), Ignac Lapuša, Aleksander Perkič, Josip Cipot, Marija Vogler, občina Brezovci, Janez Pörš, Matija Banfi, Aleksander Varga, Franc Lipaj, Rudolf Bac (vsi iz sreza Murska Sobota); 4.) za pinegavsko pasmo: Anton Babič, Franc Grančola, Ivan Kreft (vsi srez Ljutomer), Bikorejska zadruga v Središču (srez Ptuj), Franc Hanželič (Hardek, srez Ptuj).

Tedenski tržni pregled

ZITO. Na svetovnem trgu so cene deloma zopet popustile. Isto se je opazalo tudi na našem žitnem tržišču. Na novosadski blagovni borzi so bile koncem novembra t. l. za 100 kg na debelo naslednje cene: pšenica 285 do 290 Din, ječmen 180 Din, koruška, času primerno suha 130 do 135 Din, umetno sušena 150 Din, moka «0» 455 Din.

ZIVINA. V cenah ni bistvenih sprememb.

Sejmi

- 3. decembra: Planina (Štajersko), Sv. Tomaž, Konjice.
- 4. decembra: Šmarje pri Jelšah, Kamnik, Kamna gorica, Štrigova.
- 5. decembra: Videm (Dobropolje).
- 6. decembra: Trbovlje, Sevnica, Sv. Miklavž v Polju, Dobrna, Kranj, Lož, Murska Sobota, Žužemberk, Ormož, Bohinjska Bistrica (le za blago), Vuzenica.
- 9. decembra: Dobova.
- 10. decembra: Sv. Jurij ob južni železnici.
- 11. decembra: Sv. Lovrene pri Pročini.

Kratke vesti

— Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo 29. novembra t. l. v devizah: 100 avstrij-

skih šilingov za 798 Din 50 p do 801 Din 50 p, 100 nemških mark za 1346 Din 94 p do 1349 Din 94 p, 1000 madžarskih kron za preko 79 par, 100 italijanskih lir za 239 Din 45 p do 241 Din 45 p, 1 dolar za 56 Din 54 p do 56 Din 74 p, 100 francoskih frankov za 205 Din 14 p do 207 Din 14 p, 100 češkoslovaških kron za 167 Din 75 p do 168 Din 56 p.

— Vinska razstava in vinski sejem za mariborsko oblast v Ptuj se bo vršil od 15. do vključno 17. januarja 1927. v Društvenem domu. Osnoval se je razstavljalni odbor, ki jamči za to, da bo prireditelj največja, kar jih je bilo do sedaj v mariborski oblasti. Ptuj leži v centru vinskih gor, ima ugodne zveze na vse strani ter je že od nekdanjega središča vinske kupčije. Za poset razstave in vinskega sejma je dovoljena polovična vožnja po železnici na ta način, da si posetnik kupi vozni listek z mokrim postajnim žigom pri vstopni postaji do Ptuja, kjer pa ga ne odda, temveč pridržati za brezplačno vrnitev skupno s potrdilom, da je razstavo posetil. Na razstavi bodo vina vseh vrst iz vseh vinorodnih krajev mariborske oblasti. Vinske poskušnje so brezplačne. Vsak posetnik si mora kupiti lastno kupico na dan razstave pri blagajni, kjer plača tudi vstopnino, ki znaša za osebo 10 Din. Na razstavi se bo vršil tudi vinski sejem, odnosno posredovanje vinske kupčije. Zanimanje za sejem je zelo veliko. Priglašeni je že več vinskih kupcev tudi izven države. Ako se razstava in vinski sejem obneseta, tedaj se bosta enaka razstava in vinski sejem vršila tudi v Gradeu; zadevne priprave so v teku. Opozorjamo tedaj vse vinske producente in vinske trgovce na to prireditelj ter jih vabimo, da jo sigurno posetijo, vinogradniki pa naj razstavijo čim več vrst vina. Pozivnice so izdane. Prijave sprejema razstavljalni odbor.

— Vinarska razstava in sejem v Ivanjkoveh. Vinarska zadruga «Jeruzalemčan» v Ivanjkoveh bo priredila 9. decembra t. l. v restavracijski dvorani tik kolodvora vinaki sejem in razstavo. Prijavljenih je že nad sto vrst vina in to izključno ormoškega in ljutomerskega okraja. Pričakuje se pa še precejšnje število prijav. Interesenti

bodo tako imeli priliko spoznati letošnji pridelek, videli pa bodo tudi še, kar je na razpolago od letnika 1925. Ivanjkovci leže sredi ormoško-ljutomerskih vinogradov. Prostor je izredno ugoden, ker je tik kolodvora in je prireditelj neodvisna od vremena. Vlakovne zveze so na vse strani zelo ugodne. Vsi, ki se zanimajo za ljutomersko vino, udeležite se tega sejma!

„EDINOST“ VESTNIK ZVEZE DEMOKRATSKE MLADINE V LJUBLJANI

Tržišče. Kakor smo pretekli teden poročali, je imela naša «Edinost» v nedeljo 21. novembra svoj prvi zabavni večer z različnimi zanimivimi točkami. Kljub slabemu vremenu, ki je nastalo tekem popoldneva, je bil obisk popolnoma zadovoljiv. Zvestih prijateljev naše napredne mladine vreme ni ustrašilo. Ta dan je pokazala naša organizacija skupno s sekcijo Pristava, da res nekaj zmore. Ne samo z besedo, temveč tudi z dejanjem je treba pokazati ljudstvu, da gre njena pot za procvit in blagostanje jugoslovenskega naroda. Na prvem mestu se moramo zahvaliti bratu Šimnovcu iz Ljubljane, ki nam je v lepih besedah orisal trpljenje in delovanje tržiške «Edinosti» tekem njenega obstoja. V svojem govoru nas je spominjal tudi na naše neosvobodjene brate na Primorskem in v našem tužnem Korotan, katerim ni dana prilika, se tako svobodno razvijati, gibati in delovati na kulturnem polju. G. govorniku se na tem mestu najtopleje zahvaljujemo. Dolžnost naša je, da se na tem mestu zahvalimo tudi ostalim našim prijateljem, ki so nam pripomogli do naše prve prireditve. Posebno se zahvaljujemo županu g. Lončarju, starosti Sokola g. Vidmarju, g. Javorniku, g. Klofutarju in vsem članom bratske organizacije «Edinosti» v Kranju. Najtoplejša hvala vsem cenjenim damam za podarjeno nam pecivo. Bratom igralcem in vsem članom kličemo: «Na delo!»

dražji zaklad. Če je mali Tomažek le kaj zajokal, takoj je bila skrbna mati pri njem in ga znala utolažiti.

Vedno zdravi Tomažek je postajal z vsakim dnem krepkejši in večji v veliko radost svojih staršev.

Tomažek pa ni samo razveseljeval svojih staršev s tem, ker je bil krepak deček, ampak tudi zaradi tega, ker je bil izredno nadarjen. Da je bil Tomažek nagnjen tudi do raznih neslanih burk, tega mu v svoji veliki ljubezni nista nič zamerila ne oče ne mati.

Ko je Tomažek nosil prve prtene hlačke, ki so bile izdelek domačih rok, kajti oče Tomažkov je bil izboren tkalec, ga je moral njegov oče enkrat pošteno namazati z «brezovim oljem». Sedemletni Tomažek je namreč nekega popoldneva ušel skrivaj v cerkev. S seboj je vzel črno barvo, s katero je njegov oče barval platno. S to barvo je namazal skoro vse svetnike in svetnice v oltarjih. Pa ne samo to! Kar je Tomažku ostalo črne tekočine v lončku, je z njo po belem cerkvenem zidovju naslikal razne možice, konje in drugo, kar je znal.

Jokajočemu Tomažku, ki so ga skeleli mnogoštevilni udarci, se je zelo čudno videlo, zakaj ga je njegov oče tako kruto kaznoval. Domišljjal si je, da se mu je zgodila huda krivica, ko je bil tepen zaradi tega, ker je znal pokazati take slikarske izmožnosti.

«Ata, ata, ljubi ata,» tako je kričal ubogi sinček, «zakaj me tepete? Ojej, ojej! Zakaj pa niste topli še onega moža, ki je prav tako delal v Francetovem znamenju?»

«Za božjo voljo, Primatež,» je posegla vmes žena, «пусти no otroka! Saj ga boš ubil.»

Šele na ženine besede je nehaj mož udrihati po sinu.

Te neusmiljene mnogoštevilne udarce si je naš Tomažek dobro zapomnil. Z njimi mu je oče popolnoma izbil iz glave veselje do slikarstva, osobito v cerkvi.

Brez posebnih neugod je Tomažku potekal čas. Toda iznova je ubogi mladi grešnik padel v skušnjavo.

Tiste čase je krošnjaril po brdskem okraju znani Grebelčev Peterček. Po kmetih je kupoval jajca, maslo, kokoši in zajce ter jih prodajal v Ljubljani, iz Ljubljane pa je nazaj nosil razno drobnjavo iz trgovin. Pa je ta Peterček nekega dne počival s svojim koškom blizu mežnarjeve hiše. Prav sladko je zaspal pod košatim orehom! no, saj je bilo tudi pošteno vroče.

Ko je Peterček sanjal sladke sanje, je mimo prišel mežnarjev Tomažek. Nagajivi dečko je že pozabil, kako je bil tepen, ko je domači cerkvi izkazoval slikarski talent. Previdno se je splazil k spečemu Peterčku. Ko se je prepričal, da spi kakor polh v votlem drevesu, mu je šinila v glavo imenitna misel. Prav na tiho in previdno je začel nositi kamenje v Peterčkov koš. Ko se mu je zazdelo dovolj, je zopet lepo pogrnil košek s prtičem.

Po tem delu se je splazil v bližnje grmovje in čakal, kako se bo možiček obnašal.

Čez dobro polovico ure se je krošnjar zbudil. Seveda ni pogledal nič v košek, ampak ga je zadel takoj na rame.

Ko je imel svoj tovor na ramenih, je milo vzdihnil:

«O, moj Bog, kako težek se mi zdi ta košek! Seveda, leta so prišla, leta. Kmalu bo prišla grenka smrt, Peterček, kmalu se bo treba poboljšati in se spomniti na ljubega Boga.»

Možiček je počasi korakal z bremenom naravnost proti mežnarju.

Mežnar Primož je baš barval platno s črno barvo, ko je pristokal k njemu Peterček, odložil košek na klopico pred hišo, sedel poleg in se začel pomenkovati s starim znancem.

Medtem je prišla tudi mežnarjeva žena domov. Ker je imela nekaj jajc na prodaj, ji je bil prihod Peterčka prav po volji.

Krošnjar je odgrnil prtič iz koška. Ko je ugledal kamenje v njem, se je pošteno ujezil: «Poglej no, poglej, Primož, ali so ljudje od hudiča ali ne?»

Nagovorjeni je pogledal v košek. Najprej se je od srca nasmejal, nato pa menil:

«Kje pa si dobil ta jajca?»

Krošnjar je jezno metal kamenje iz koška, se hudoval nad neznanim nepridipravom in ga priporočal vsem hudičem; tudi tistemu, ki ima navrtano koleno.

Mežnar se je začel malo praskati za ušesi: Kaj ko bi mu to naredil njegov sinček?

Kmalu potem, ko je krošnjar odšel dalje, jo je primahal domov Tomažek.

«Tomažek, škoda da te ni bilo doma. Ti ne veš, kako se je jezil Grebelčev Peterček. Skoro poln košek kamenja je imel.»

Neprevidni sinek se je začel smejati.

«Kaj pa, Tomažek, ko bi bil ti to napravil?»

Dečko je takoj zardel in oče je še malo trše prijel sinčka, ki se je spustil v jok in vse odkrito priznal očetu.

«Ker si sam priznal, naj ti bo zaenkrat odpuščen. Če boš pa še naprej tak, si zapomni dobro, da te bodo enkrat še na vešala potegnili!»

Mati, ki se je medtem približala, je začela jokati in je vzdihovala: «Moj Bog, oh, Tomažek, kaj bo iz tebe, če boš takšen!»

Tomažku je bilo zelo hudo, ker se je...

...pa je za trdno obljubil...

... (Dolje priš.)

Prekmursko pismo

Dne 23. januarja 1927., to je prve, kak za dva meseca bodo volitve za oblastno skupščino ali kak mi pravimo za komitatski gyüleš. Prekmurje je prikapčano k mariborski oblasti ali komitati. Oblast v Jugoslaviji je skoro raně tisto kak komitat v Madžarskoj. Vsakšji srez ali okraj voli svoje poslance. Naš okraj Murska Sobota voli pet poslancev, šteri bodo naše pravice branili v komitatskem gyüleši v Maribori. Zaj, prijatelje Prekmurci, je prišlo za Vas vremen, ka Vi pokažete, ka se ne date zapelati od lejpih reči. Zaj morete Vi pokazati, ka se štete s pametno glavo in z delom za zboljšanje Vašega siromaškega života brigati. Mi vsi moramo naše votume tistim dati, šteri nas tidi v tistom cajti poznajo, gda so ne volitve.

K Vam bodo prišli vsi tisti, šteri so Vas dosegamo ne poznali. Z lepimi rečmi Vas bodo lovili. Ne verte njim, ar so oni vuki v birkinov kvuzi. Oni šeejo Vas sirmake za svoj basek ponucati. Vaši bregi, Vaša trda gorička zemlja, Vaše nevole in brige naj Vam pokažejo, gde imate Vi mesto.

18 organizacij Samostojne demokratske stranke imamo v okraji Murska Sobota. Teh se morete Vi držati! Ka Vam Vaša organizacija pove, to je za Vas prava reč in tote se Vi morete držati. Tisti kandidati so pravi, štere bodo Vaše organizacije gor postavile. Od naših prijatelov nišče ne smi sam za kandidata gor stopiti. Organizacije same kandidate postavijo, to je pravično in pošteno. Samo tisti naj bodo naši poslanci, štere mi želemo, ne pa tisti, šteri so se sami postavili in poštenoga namena nemajo z nami. Zato pa vsi prijatelje naše partaje na delo! Idite od hiše do hiše, zbirajte Vaše prijatelje! Nišče ne smi doma za pečjov ostati. Vsakšji prosti cajti ponucajte za agitacijo. Vi agitatori naše stranke, Vi bodete tisti kamli, na štere bomo mi našo bogšo prišestnost gor postavili. Vi morete našo siromašno delavno prekmursko ljudstvo lübezni med brati in močnega vküperdržanja včiti. Ne smi vsakšji za sebe voliti! Ka vsi vküper za dobro vzemete, to se more zgoditi. Če se bomo mi vsi ednok na vküperdržanje navčili, na poštenost in lübezen med brati, te si gvüšno naš žitek zboljšamo. Vaši voditelji bodo si med Vami večni spomenek obdržali, ar so oni istinski za basek ljudstva delali. Našente od Vaše hiše vse tiste, šteri so ne ti pravi, vse tiste, šteri druga nikaj nemajo za Vas kak prazne rejči.

Vi, prijatelje, pa dobro pasko mejte, ka se nišče ne zmeša. Samo tisti so naši pravi kandidati, šteri bodo v „Domovini“ notri zapisani. Zato pa, ka nede nikš zmešnjave, naj si vsakšji, šteri ešče nema „Domovine“, tisto včasi naroči. „Domovina“ košta za frtal leta samo sedem pa pol dinara, to je za pol litra vina. Prijatelj, ti, šteri maš „Domovino“, ti moreš okoli iti in jo tidi drugim priporočiti. Pri šteroj hiši ti „Domovino“ najdeš, moreš včasi znati, ka je v toj hiši svetlošča. „Domovina“ pri hiši Prekmurca je tista lüč, štera svetlošče prinese. Pri tisti hiši, gde „Domovino“ šteto, tam ne sme biti nikšega kreganja ne svaje ne sovražtva, tam more biti mir in red. Našo od bojne vözmantrano ljudstvo ne smi po tmici hoditi, ar jemi tmica lejko ešče vekšo nevolu spravi. Gda sem čüo ka bodo komitatske volitve, sem malo okoli šo po naših vesnicah. Ka mislite, ka sem čüo? Vse povsodi se je samo od Samostojne demokratske stranke gučalo, to je od tiste stranke, štero v Prekmurju vsakšji pozna kak stranko dela in reda. Vsakšji je to pravo, ka zajednok pokažemo, ka mi tidi nekaj valamo. Vsi tisti, šteri si mislijo, kaje naša krajina drugoga nikaj ne kak edna velka lovina za votume, tisti naj rajši doma ostanejo. V njihove ladice mi prazno pest pokažemo, ar so druga neč vredne. Šteri mislijo, ka bodo z našimi votumi gospoda špilali, naj med našo ljudstvo ne hodijo. Mi samo takš nücemo, šteri dobro volo majo istinski našemu ljudstvu pomagati. Vsi takšji pa tidi morejo potrebno včenje in razmenje meti, ka leže pred oblast naše pravice branijo. 23. ja-

Danes smo priložili

celokupni nakladi „Domovine“ naročilne dopisnice za

srečke drž. razredne loterije

I. razreda trinajstega kola. Žrebanje se vrši 11. januarja 1927. — Država je povišala dobitke od

39 na 82 milijonov dinarjev

in pomnožila število srečk na 250.000. Dobitkov je 125.000, tako da

mora biti vsaka druga srečka izžrebana.

Največji dobitok 4,200.000 dinarjev.

Zato naj vsakdo izkoristi priliko in naroči takoj po priloženi dopisnici srečke za sebe, za ženo, za hčerko, za sina.

Posebno ugodnost, hiter in točen pregled žrebanja, bomo nudili onim, ki bodo naročili srečke pri našem zavodu, ker bomo redno v „Domovini“ priobčevali številke izžrebanih srečk, kupljene v našem zavodu. Torej nobenega izpraševanja, iskanja in potov. Vse boste takoj zvedeli iz „Domovine“.

Pri zadnjem žrebanju je bilo izžrebanih 239 srečk, ki so bile kupljene pri nas. Dobitke, med njimi prava bogastva, smo izplačali takoj brez vsakega odbitka.

Poskusite torej tudi Vi svojo srečo, ker vsak je sam svoje sreče kovač, ter naročite srečke, preden bodo razprodane.

Zadružna hranilnica

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19.

nuar 1927. naj bo za našo Prekmurje den veselja, den zmage. Z našimi votumi bomo mi bojno pelali in tidi gvüšno zmagali.

Zaj pa vsi na delo, ka bo naše veselje tem vekše. Prekmurski demokrat.

Ljudsko vseučilišče

VIRI ENERGIJE (SILE).

Zakon o ohranitvi energije, o katerem smo zadnjč govorili, nas je poučil, kakšno razmerje vlada med energijo in delom. Ta zakon pa nam je pripomogel še do nekega drugega važnega spoznanja: Dokazal nam je namreč zmožnost, zgraditi tako zvani perpetuum mobile, s katerim se je stoletja in stoletja bavilo na tisoče iznajditeljev.

Kaj pa je perpetuum mobile? Izraz je latinski in pomeni po naše stroj, ki gre večno, ne da bi ga bilo treba navijati, kuriti itd., torej stroj, ki gre sam in opravlja delo z nezmanjšano silo in brez prenehanja. Na podlagi zakona o ohranitvi energije vemo danes, da je tak stroj nemogoč.

S perpetuum mobile se je bavil že 120 let pr Kr. Hero Aleksandrijski in če bi hoteli popisati vse iznajdbe, predloge in poskuse na tem polju, bi lahko napisali debelo knjigo. Kako mnogoštevilni so bili poskusi, skonstruirati perpetuum mobile, nam priča dejstvo, da je Pariška akademija l. 1775. sklenila, da ne bo več raziskovala del, ki se bavijo s tem vprašanjem.

Danes se noben resen človek ne peča več s perpetuum mobile, ker vemo, da je to nekaj popolnoma nemogočega.

Človek se mora torej posluževati drugih virov sile. Od vsega početka so bili trije taki viri, namreč sila tekoče vode in tekočega zraka, kemične sile gorljivih snovi in slednjč fizična moč živih bitij. Med temi viri se je človek gotovo posluževal najprej prvega.

Nastane vprašanje: kolikega dela je zmožen človek? Koliko konjskih sil znaša njegovo mehanično delo, če ga smatramo kot stroj, kot motor? Tudi s tem vprašanjem so se učenjaki bavili. Herrmann na primer je postopal na ta način, da je opazoval večjo množino delavcev, ki so opravljali navadna dela, natančno meril njih

delo ter iz več takih poskusov določil povprečno silo, ki jo je zmožna človeška fizična moč. Pri tem je dognal, da izvrši človek, ki normalno dela, v desetih dneh eno petnajstinko konjske sile. Za kratek čas se delo lahko izdatno pomnoži, in sicer celo podesetori. Nekateri gasilci delajo lahko par minut z energijo polovice konjske sile, v smrtni nevarnosti pa se je baje povzpel človek tako daleč, da je delal za eno celo konjsko silo. Iz tega vidimo, koliko zmore pri človeku silna volja, ki mu normalno delo vsaj za prav kratek čas lahko popetnajstori. A po takem intenzivnem delu nastopi redno globoka izčrpanost, medtem ko pri normalnem delu ene petnajstinke konjske sile ta nikdar ne nastopi, temveč je človek po končanem delovnem času le normalno utrujen.

Iz povedanega vidimo, da je človek zelo drag stroj. Iz hrane, ki jo uživa in ki je tako rekoč isto kot premog, s katerim gonimo parni stroj, ali plin, ki goni plinski motor, ki pa je mnogo dražja, pride le malo sile v njegovo živčevje in se je torej le malo pretvori v delo. Noben drug stroj ni tako slab kakor človek, in če bi bili obratni stroški drugih strojev tako dragi, bi nikdar ne stali na današnji razvojni točki tehnike in industrije. Zato je naravno, da se je človek uprl fizičnemu delu in da je s svojim umom prisilil druge moči, da opravljajo namesto njega delo.

Pa tudi učinek živalskih sil je bil za človeka nezadosten.

Drug vir, iz katerega črpa človek sile, ki jih je vpregel v svojo službo, je v gorljivih snoveh nagromadena kemična energija. Seveda je uporabljal človek že od nekdanj tudi moč vetra in vode, ki igrata tudi danes veliko vlogo. Glavno vlogo pa začeljenjati šele danes, saj začeljenjati šele v današnjih dneh človek smotrno izrabljati vodne sile. Premogovni zakladi niso neizčrpni, Tudi je pridobivanje premoga vedno dražje, že iz tega vzroka, ker ga je treba globlje kopati; zato se je človek vrgel na vodne sile, ki so neizčrpne. Na tem mestu naj opozorimo le na elektrifikacijo železnic, ki je danes tolike važnosti, da lahko rečemo, da pripada železnica s parnim strojem skoraj že preteklosti. In pri tem igrajo vodne sile največjo vlogo.

BELEŽKE

Prve volilne prasko. Klerikalci imajo staro navado, da začnejo rožljati pred vsakimi volitvami z gostobesednostjo, s katero bi radi prekrili pred očmi volilcev svojo nesposobnost in nedelavnost. Klerikalno časopisje že reglja kakor žabe v mlaki, a v resnici ne pove ničesar stvarnega. Vidi se, da imajo silen strah pred samostojnimi demokrati, ki dan za dnem beležijo napredovanje ne samo v Sloveniji, nego po vsej državi. Volitve v oblastne skupščine bodo klerikalce še bolj razočarale, kakor so jih nedavno volitve v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Takrat so klerikalci upali na zmago in govorili o propasti SDS. Pa se je zgodilo baš nasprotno. Ljudstvo postaja sito klerikalnega neprestanega praznega besedičenja, kateremu nikdar ne sledi dejanja, in ve, da je za gospodarsko krizo v Sloveniji odgovorna le slovenska večinska stranka, katere nesposobnost ni znala pomagati Sloveniji na konja.

PROSVETA

Korban Josip: Iz mojih temnih dni. V Ljubljani 1926. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. 140 strani. Cena vezani knjigi 28 Din. Korban je znan mladinski pisatelj. Njegova «Vitomilova železnica» je bila svoje dni pri konkurenčnem razpisu Narodne tiskarne za najboljšo mladinsko povest odlikovana s prvo na-

DOMAČE NOVOSTI

* Nabirajte naročnike za «Domovina». Najmarljivejšim nabiralcem se bodo dale lepe nagrade. Pogoje, pod katerimi se bodo razdelile te nagrade, bomo še objavili. Upoštevalo se bo pri razdelitvi nagrad le število onih dobljenih novih naročnikov, ki ob enem plačajo za gotovo dobo naročnino. Več o tem sledi.

* Odlikovanje narodnega delavca. Občeslovensko obrtniško društvo v Celju, ki spada med najagilnejša združenja, je podelilo častno članstvo bivšemu tajniku g. Ignaciju Založniku, ki sedaj vodi Obrtnopospeševalni urad pri velikem županu v Mariboru.

* Slovesna otvoritev sokolske dvorane na Taboru v Ljubljani se je minulo soboto zvečer vršila s koncertom in telovadnimi točkami. Prireditev je bila nedvomno ena najlepših zadnjih let v Ljubljani. Dvorana, ki je največja v Ljubljani, je bila zasadena do zadnjega kotička, tako da mnogo ljudi, ki so prišli pozneje, ni dobilo več vstopnic.

* Zveza jugoslovenskih mest. Pod predstvom župana Heinzla se je te dni vršilo v Zagrebu posvetovanje občinskega odbora glede ustanovitve Zveze jugoslovenskih mest. Po daljši debati je bil odobren načrt pravil nameravane zveze. V zmislu načrta naj bi bil Zagreb sedež Zveze, zagrebški župan pa njen predsednik. Za 12. decembra t. l. bodo objavljena v Zagreb na konferenco razna jugoslovenska mesta, med njimi tudi Ljubljana in Maribor. Na konferenci se bo določil program za kongres jugoslovenskih mest.

* Obnovitev prometa na progi Jesenice — Kranjska gora — Planica. Zaradi poplav pokvarjena proga Jesenice — Rateče je toliko popravljena, da se vrši od 25. novembra t. l. zopet normalen promet potniških in tovornih vlakov na progi Jesenice — Dovje — Mojstrana. Od 27. novembra t. l. je upostavljen prevoz potnikov, prtljage in živil do 85 kg po komadu tudi na progi Dovje — Mojstrana — Planica — Rateče s presto-

grado. Sedaj nam je za božič in Miklavža napisal lepo mladinsko knjigo «Iz mojih temnih dni». Njegov slog je naraven, preprost in lep. Njegovo opazovanje narave je pristno in kaže bistro oko za lepoto krog človeka. Njegovi spisi so prežeti vsi z neprisiljenim humorjem, ki prijetno razvedri še tako čmernega bralca. Zna zanimivo pripovedovati, tako da se bere njegova knjiga od začetka do konca z nezmanjšano pozornostjo. V povesti «Iz mojih temnih dni» opisuje Korban malega osnovnošolskega dijačka, ki mora zaradi vnetja oči v Ljubljano v zdravniško oskrbo. V Ljubljani doživi ta ubogi dolenski šolarček razne prevare in veliko dobrot. Vse je pa novo zanj. Cel niz ljubljanskih dogodkov je neprisiljen in naraven, poučen in zabaven. Dolgo že nismo imeli Slovenci izvršne slovenske povesti, ki bi nudila toliko lepega, zdravega, razvedrilnega in umetniško neoporečnega čtiva. «Iz mojih temnih dni» bo najprikladnejše darilo našim malčkom za božič in za Miklavža in ne sme biti šolarske knjižnice brez te lepe knjige.

Mladinska knjižnica. V Celju je izšel III. zvezek Mladinske knjižnice, ki jo izdaja prof. Holeček; prinaša tri povesti ameriškega pisatelja Thompsona. Snov jim je vzeta iz živalskega življenja. Dejanje se vrši v svobodni prirodi, v prerijah in gozdovih; živali nastopajo, kakor so, divje, pa tudi človeku zveste, in ako so že dolgo v službi človeka, se jim včasih hipoma zbudi klic po svobodi, tako silen, da ga ni mogoče premagati. Profesor Holeček je obetal za Božič nov zvezek. Da-li bo mogel iziti, je odvisno od odziva. Torej je v interesu mladine in dobre knjige, da bi jo občinstvo kupovalo, saj je cena (s poštnino 12 Din, naročba pri izdajatelju) nizka, knjiga pa najlepše darilo.

panjem, oziroma prenosom preko še pretrgane proge med postajama Dovje — Mojstrana — Kranjska gora. Tovorni promet na progi Dovje — Mojstrana — Kranjska gora — Rateče ostane še do nadaljnega ukinjen.

* Prispevki, ki se bodo zbrali na strankin dan v Sloveniji, naj se pošljejo iz ljubljanske oblasti oblastnemu tajništvu SDS v Ljubljani, iz mariborske oblasti pa oblastnemu tajništvu SDS v Mariboru. Naračnina na glavno tajništvo SDS v Beogradu denarja ni treba pošiljati.

* Vsa županstva v Sloveniji prosijo odbor društva Kuratorij slepih v Ljubljani, da se sedaj, ko sestavljajo proračune, vsaj z majhno vsoto spomnijo tudi Doma slepih v Ljubljani, katerega namerava zgraditi to društvo, da uresniči staro željo slovenskih slepcev, ki žele dobiti za življenje potrebno izobrazbo in pouk na domačih tleh. Prispevki naj se pošiljajo po položnicah Poštne hranilnice, ki jih prodaja vsaka pošta. Kuratorij ima čekovni račun št. 14.672.

* Prijateljem zanimivega branja. Novi mesečnik «Grlica» bo prinašal zanimivo povest Karla Maya iz Albanije. Kraji, ljudje in običaji, divja romantika in topla iskrenost, nevarnosti itd. so opisane tako mojstrsko in s tako napetostjo, da bo čitatelj komaj čakal od številke do številke. Poleg tega bodo povesti, pesmi, uganke, razni nasveti itd. Cena 10 Din za četrt leta. Naročila: Založba «Vigred», I. Albrecht, Ljubljana, Škofja ulica 8-I. Plača se po prejemu prve številke, ki izide za Božič. Naročajte!

* Plazorje pri Pištjanju. Ogromen plaz, ki se vali s hribovja nad vasjo Stari trg pri Pištjanju, grozi podreti osem hiš ter zasuti okrajno cesto in večji potok. Krasen vinograd in drugo plodno zemljo je že odnesel. Potok je že tudi deloma zajezen in cesta pretrgana. Vojaštvo, ki je došlo na posredovanje velikega župana g. dr. Pirkmajerja, dela z velikanskim naporom, vendar je vse zaman. Ogromne plasti zemlje se neprestano premikajo vedno nižje proti dolini Jarke, ki jih iz-

kopljejo vojniki-pijonirji za odtok vode, mehka prst sproti izravna in onemogoča rešilno akcijo. Podoba je, da bo treba z delom prenehati in pustiti položaj neizogibni usodi.

* Smrt odličnega ljubljanskega zdravnika. Te dni je našla soproga znanega ljubljanskega zdravnika dr. Valente svojega moža v ordinacijski sobi nezavestnega. Poslala je nemudoma po zdravnika dr. Höglerja, ki pa je našel svojega stanovskega tovariša dr. Valenta že mrtvega. Vzrok smrti še ni popolnoma pojasnjen. Pokojnik je bil že dalje časa živčno bolan, tako da ni mogel izvrševati svojega poklica.

* Plazovi v Hrastniku nad deško ljudsko šolo še vedno ne mirujejo. Delavci okrajnega zastopa pod nadzorstvom g. Ferda Roša sicer neprestano delajo, toda, kakor je podoba, bo ves trud zaman.

* Požari na Murskem polju: Predzadnji torek je nastal v vasi Bunčani požar, ki ga je zanetil štiriletni sinček posestnika Lubija, ko si je zakuril na škednju. Zaradi hudega vetra se je požar z veliko naglico širil in je bilo tekom ene ure že 12 posloplj v plamenu. Bila je velika nevarnost, da pogori sploh vsa vas. 24 brizgalnic je prihitelo od vseh strani na kraj nesreče. Gasilci so delali s polno paro in velikansko požrtvovalnostjo. Prišli so celo gasilci iz Radgone z motorno brizgalno. Le z nadčloveškim naporom gasilcev se je končno posrečilo zajeziti ogenj vsaj toliko, da ni zgorela vsa vas. Posestnikoma Francetu Budji in Andreju Šumaku so zgorela vsa poslopja in živila; rešili so le nekaj pohištva. Posestniku Francetu Lubiju je ogenj uničil skedenj in hlev, Alojziju Stumpfju skedenj in svinjske hleve. Alojziju Mlinariču je z velikim naporom rešil svojo hišo, dočim mu je hlev zgorel. Škoda je ogromna, pomoč nujna. Zvečer istega dne je nastal ogenj tudi v bližnjih Lokavcih. Ze izmučeni gasilci niso pomišljali, ampak takoj odhiteli ponosrečnim sosedom na pomoč. Požar v Lokavcih je vpepelil vsa poslopja posestnika Novaka in njegovega sosedu Pušenjaka, kateremu je pogorelo tudi mnogo krme in ves živež. Kje naj dobe pogoreli prehrano do prihodnje žetve? Potrebno je pač, da jim priskočijo domačini na pomoč.

* Smrt zaradi alkohola. Te dni so našli na Beli pri Predvoru pod jezom njegove strojne mizarne Jurija Nagliča mrtvega s težkimi poškodbami. Komisija okrajnega sodišča iz Kranja je ugotovila, da je padel Naglič, ki se je ponoči vračal vinjen proti domu, raz brvi nad vodnim kanalom v vodo in podlegel poškodbam.

* Požar v Ljutomeru. V Ljutomeru sta v petek zvečer začela goriti gospodarsko poslopje in skedenj posestnika ter vinotričca g. Friderika Zemliča. Gasilcem, ki so prihiti na pomoč, se je posrečilo omejiti požar. Sumi se, da je ogenj podtaknila zlobna roka.

* Najdeni ostanke na Uršuli ponosrečenega učenca. Kakor poročajo iz Mežice, so našli te dni pod steno Šmohorice ostanke trupla letos poleti ponosrečenega Antona Pogorevčnika, učenca meščanske šole v Slovenjgradu.

* Velika tatvina v vlaku. Pri zagrebški policiji se je te dni zglasil bančni uradnik Fran Čepin iz Celja ter prijavil, da mu je bila na poti iz Celja v Zagreb v vlaku ukradena aktovka z 280 dinarji ter bančnim nakazilom in pooblastilom Celjske posojilnice za Prvo hrvatsko štedionico v Zagrebu v svrhu dviga onega milijona dinarjev. Policija je o tatvini obvestila Prvo hrvatsko štedionico, ki je svojim blagajnam takoj naročila, naj ne izplačajo omenjenega zneska.

* Vlomi v Zagorju ob Savi. Nedavno ponoči je bilo ponovno vlomljeno v trgovino g. Ahčana v Zagorju ob Savi Tatovi, ki jih je sicer pregnal g. poštari, so odnesli v gotovini večjo vsoto denarja.

* Osumljen umora. Orožniška postaja v Sv. Lenartu v Slovenskih goricah je nedavno prejela nekega Bozjaka, ki je osumljen, da je umoril prijavnika finančne kontrole Janka Resnika v Št. Ilju. Osumljenec je sedaj v sočnem zaprtju v Mariboru.

* Reparski napad. Blizu Hrastnika je bil te dni izvršen predrzen reparski napad. Ko se je

23. novembra t. l. vračal steklar Ivan Jager iz Sv. Lenarta ob 15. uri po gozdni poti med Ojstrim in Trbovljami domov, so nenadoma skočili neznaní zlikovec pred njega z noži v roki. Eden med njimi je nastavil Jagru na prsi samokres, ter zahteval od njega denar. Koperji so nato odvzeli Jagru 180 Din gotovine in tri vdarake cigarete. Po izvršenem ropu so imeli zločinci kratko posvetovanje in vrnilo Jagru 30 Din. Nato so mu priložili par krepkih zausnic in ga pogнали v beg. Sami so izginili v gozd.

* Kupujte si vse potrebščine vedno le v prvovrstni kakovosti. Le najboljše blago je najcenejše. Priporoča se nakup vseh potrebščin v trgovini Franca Senčarja, Mala Nedelja in Ljutomer.

* Krojačem šiviljam in nešiviljam naznanjam, da se bo pričel zadnji jesenski tečaj zaradi moje orožne vaje 9. decembra t. l. Za revnejše znižani honorar. Poseben pouk v uniformah, kar je važno za mlade krojače, ki gredo k vojakom. Pouk v abnormalnih rasteh. Kroji za dubovčino. Posebni večerni in pop idanski tečaj za gospodinje, uradnice, dijakinje, ki se žele izobraziti za samoporabo. Učenci, ki ne morejo priti v Ljubljano, krojni pouk potom pošte. Učenci z dežele imajo rveze z vlaki. Izdaja mednih listov za krojače in šivilje. Diplomirano krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg št. 19.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

VESTFALSKO PISMO.

Suderwich, v novembru.

Ni še dolgo od tega, kar sem se bil oglašil v «Domovinu» in že sem zapet pristujen, da ti povem, ljuba «Domovina», kje vse na svetu se nahajajo tvoji sovražniki. Hočem ti, pa, da mi ne bodo dragi bralci in bialke očitati laži. svoje trditve tudi dokazati s podpisanimi dokumenti, ki so mi po naključju prišli v roke. Zadnji sem omenil, kako se o našem vrlim vodji g. Bolhi širijo od gotove strani nesramne laži, danes pa moram zato ez ti da mora zelo prijubljena «Domovina» prav iste in še nesramnejše očitke trpeti.

Ko je g. Kalan hotel tu v Suderwichu Slovence za veliko noč spovedati, so se mu mnogi uprli. Vzrok pa je bil ta, da on ni prišel k nam kot dušni pastir, ampak kot političen agitator. Ko je šel po stanovanjih Slovencev, da bi jih spoznal, se je hudoval nad onimi, ki so imeli Nemke za žene in katerih otroci niso znali slovensko. Vse to je poglavje zase in reči moram, da je našim, kako je g. Kalan to storil, vsega ostanja vreden. G. Kalan se vmešava v družinske razmere, ki ga nič ne brigajo. S tem je marsikje uničil zakonsko srečo in mir.

Torej, dragi rojaki ni laž, kar piše «Domovina» in kar g. Bolha govori, ampak laž je, kar g. Kalan in njegovi pristaši pišejo v «Naš Zvon» in goverijo. Da je to tako in bo vsa slovenska javnost zvedela resnico, Vam, gospod urednik, prilagam oktobrsko številko «Našega Zvona» in Vas vlijudno prosim, da ga skrbno prečitajte.

Bil bi skoro pozabil omeniti, da se je tukaj v Suderwichu pravkar končal sv. misijon, katerega so se tudi Slovenci udeleževali, toda ni jih gosp. Kalan s svojim bičem priganjal, ampak so se ga Slovenci udeleževali po svoji lastni volji, čeprav so bili misijonarji Nemci. Slovenci prav dobro vemo, da Bog ni postavil samo g. Kalana za dušnega pastirja, temveč tudi druge, ki so nam pram nam Slovincem mnogo vlijudnejši kakor on, ki nas na vsak bukov list naslika za brezverce.

Avgust Korošec.

NOVICE IZ PREKMURJA.

Murska Sobota, koncem novembra

Pozor, Prekmurci! Što je ešče nej zapisani v volilni imenik, naj se hitro poskrbi, ka bo notri spisani. Priglasiti se more pri županu ali pa na okrajnem sodišču v Murski Soboti in Dolnji Len-

Enrilo
Splošno priljubljen
kavni nadomestek
okusen i cenen.

*Bodiva se v vseh
dobro asortiranih
kolonijalnih trgovinah.*

285

davi. Župan jemi more prošnjo napisati brez štempejna in liste do 10. decembra na sodniji prek dati. Pravlec notri zapisati ma pri nas samo sodnija, ar mi nemamo izvoljenih županov liki samo gerente. Ijudi na sodniji se lejko ali pisмено ali ustnenc zglasi. Prinesti pa more potrdilo, ka je 21 star; to dobi vsakši pri svojem župnem uradi brez štempejna. Župan pa jemi more napisati potrdilo, ka je že šest mesecov v občini in ka je naš državljan. Ce ti dve potrdili na sodniji prek ds. ga sodnija vpiše. Ci pa nemre na sodnijo, naj župana naprosi, ka za več vkuper napravi in to najkasnije 10. decembra na sodniji prekda. Vsakši se more za to sam pobrigati, ka bo notri zapisani, ar drugače ne smi voliti. — Sreski odbor SDS v Murski Soboti.

Sreski zbor SDS za sres Murska Sobota ima svoje sejo v nedelo 5. decembra t. l. ob 10. dopoldne v Murski Soboti v krčmi Josipa Turka. Na tem zboru bodo se postavli kandidati za oblastne volitve. Zbor uč zategadel največke važnosti, zato računamo, ka pridejo na zbor nej samo delegati krajevnih organizacij, nego tudi drugi naši somišljeniki. Na zbor pride tudi bivši minister dr. Kramer iz Ljubljane, šteri de nam tolmačo politične in versvene prilike v državi.

Nova banka se je ustanovila v Murski Soboti. Včas prv den je k noj stopilo 29 naših najbogših mož. pa so za banko 2.000.000 Din garancije prevzeli. Nova banka, štera je ustanovljena na združni podlagi, ima veliko garancijo za notrdijane pejnaze. Zove se Kredna zadruga za trgovino in obrt, r. z. z o z. Lokale de mela v indašnjem Benkovem hrami.

Elektrarna Fala je postavila soje za električno pri Muri. Ci de šlo tak dale, te pride za 14 dni do Murske Sobote.

Kmetijska podružnica za Mursko Soboto in okolice ima svoj občni zbor v nedelo 5. decembra ob 11. vohi v Murski Soboti v gostilni Flisar.

Umetne solze

(Dogodbica.)

Brigarjev Slavko ni imel sreče v ljubezni. Kjer je zastavil, mu je spodletelo. Zalega mladeniča je odbijala njegova nestanovitnost, zaradi česar ni imel veljave pri krasoticah svoje okolice.

Prišel pa je do spoznanja in sklenil popraviti svojo napako. Resno se je hotel zaljubiti in gojiti zvestobo, toda nikjer ni mogel najti odprtega sreca. Nobeno dekle mu ni hotelo več verjeti.

V tej zadregi se je spomnil Potikarjeve Ivanke, s katero sta se nekđaj precej dobro razumela. Odkar sta se razdrla, ga seveda ni več pogledala. Poznal je njeno rahločutnost in vedel, da bi jo znabiti omečale tople besede.

«Solze bi jo prav gotovo genile,» si je domišljeval. Toda zlomka, Slavko že dolgo ni jokal in bi tudi zdaj najbrže ne mogel iztisniti solz. Nekoč je že nekaj poskušal, a ga je namesto joka posilil smeh.

Prišel je misliti, kako bi našel kako izdatno sredstvo, ki bi mu izvabilo solze. Slačajno mu je sestra prinesla klobaso s hrenom, katerega močen duh mu je udaril v oči. Hitro je postal ves solzen, kar lilo mu je po obrazu. Ni se mogel dovolj zahvaliti naključju za preprosto, a učinko-

vito iznajdbo.

Se tisti večer je nastrgal hrena, zavil ga je v svileni robec ter se napotil k Ivanka poskusit svojo srečo. Pripravil je celo vrsto mikavnih izrazov, katere bo zabelil z vročimi solzami.

Sprejem je bil hladen in ni obetal uspehov. Ivanka mu je odzdravila, a ga ni pogledala v obraz. Vzhe temu je prisedel v njeno bližino.

Najprej jo je prosil odpuščanja. «Ivanka, storil sem ti krivico,» se je opravičeval. «Bodiva zopet prijatelja. Kar sem zagrešil, bom poravnal...» «Pustil si me na cedilu, ničesar ne moreš poravnati...»

«Lahkomiselnost me je zapeljala. Pozabi, kar je bilo...»

«Rad bi me zopet potegnil. Ampak drugo si izberi za tako šalo! Ali si me razumel?»

«Ivanka, tebe ali nobene, tako sem se odločil.»

«Prizanesi mi s praznimi obljubami. Pokazal si, kako jih izpolnjuješ.»

«Ali res ne izda nobena beseda?»

«Nobena, prijatelj.»

«Večno zvestobo ti prisegam. Ivanka, ali te res ne gane nobena beseda? Vsaj moje solze naj te omečajo.» Vzel je iz žepa robec ter si ga je pritisnil na oči. Nenadoma so mu zalesketale oči v debelih solzah, ki so druga za drugo polzele po licu.

Objokani mladeniški obraz je napravil globok vtis v dekletovo rahločutnost. Popustila je trmoglavost, njen molk je razodeval odpuščanje. Z novim pogumom je mladenič poduhal svoj robec, vnovič ga je zapeklo ter mu iztisnilo solze. V grenki mokroti se mu je svetil obraz.

«Tak fant, pa jokal!» se je pošalila.

«Ti si kriva,» Ivan je iztegnil roki, da jo pritegne k sebi; pri tem se je nekoliko nagnil k njenemu obrazu in dekle je začutilo oster vonj. Pomela si je oči ter se je pričela solziti.

«Ali ne diši po hrenu?» je omenila. «Čaka, da vidim, kaj imaš v robcu?» Naglo je segla ter mu ga je izvila iz roke. Ujel ga je za rob, dočim da je Ivanka držala za drugi konec, hren pa se je izsl na mizo.

«Oho, ali vidiš?» je ostrmela. «Sredstvo za umetne solze...»

Slavku je zaprlo sapo. Tajiti ni mogel, priznati pa tudi ni hotel, zato se je izmuznil v zvezdno noč. Spremljalo ga je zmerjanje Ivanke, ki je vpila za njim skozi okno. Soteščan.

ŽENSKI VESTNIK

Odprava madežev od osmojenja pri likanju. Ako pri likanju obleko osmодиš, namaži dotično mesto s sveže prerezano čebulo, potem pa dotični del blaga z madežem tri ure namakaj v mrzli vodi. Ako ni popolnoma sežgano, bo rjavi madež izginil.

Smrad po amonijaku odpraviš iz hleva s tem, da pod strop obesiš sveženj v razredčeni žvepleni kislini namočenega oblanka in po potrebi to ponoviš. Obenem je treba hleve prezračevati. Smrad po amonijaku odstranjuje tudi mavec ali gips, ki ga je po hlevu potresti, da srka amonijakove hlapove in jih veže v nove spojine.

Miklavževa priloga

Deca prosi

Sveti Miklavž, usliši nas,
pridni bomo vsaki čas,
daj, prinesi nam vse to,
česar tu te prosimo:

Minki rutico svileno,
Tončku štručico medeno,
atu, česar si želi,
mami, kar se prav ti zdi!

Kadar prideš, oj, še to
vročo imamo prošnje:
naj ostane kar za vrati
spremljevalec tvoj rogati!

Ivan Albreht.

Parkljevo darilo

Griše, prijazna kmetijska vasica, so proslavljale Miklavžev večer. Od hiše do hiše je hodil Miklavž v spremstvu angelov, za katerimi so se podili parklji, loveč nepokorne razposajence. Dolgo v noč je trajala zabava; končno se je zbrala vsa družba pri Vrtnjaku, kjer se je sestajala mladina ob zimskih večerih.

Razšli so se v gostobesednih priporočilih za Miklavževa darila. Nastavili so krožnike in sklede na mizo in klop, zaupajoč v Vrtnjakovko in njene oboževane hčerke.

Šalivi Boštjanov Joža je prinesel pehar ter ga je postavil pod klop za mizo, kjer je bila vedno tema.

«Tukaj ga Miklavž ne bo našel,» je ugovarjala Vrtnjakova Malči.

«Svetnik je vseveden,» jo je zavrnil.

«Pa ne stika po temnih kotih...»

«Prav. Saj nisem nastavil Miklavžu, ampak parklju.»

«Ježeš!,» so strmela dekleta. «Da se upaš ziniti kaj takega!»

«Poskusiti bom menda smel. Morda mi pa le prinese nekaj iz svojega kraljestva...»

Odšli so in dekleta so pričela deliti Miklavževe darove. Orehi in suhe hruške so ropotale v prazne posode; vmes je padlo tudi kaj boljšega, zakaj vsaka je imela svojega čestilca, katerega je bilo treba obdarovati. Samo pehar Boštjanovega Jožeta je ostal nedotaknjen — nobena ni hotela igrati vloge parklja.

«Nekaj mu pa moramo dati,» je menila Malči.

«Zameril nam bo, ako ostane brez darila.»

«Naj se le jezi na parklja,» je odvrnila Rezika. «Pri njem mu ni treba iskati prijateljstva.»

«Kakšno malenkost bi mu vseeno podarile. Dajmo mu nekaj takega, kar nima nobene vrednosti.» — Malči se je spomnila na staro piščalko, ki jo že od pamtliveka hranijo pri hiši. Neki graščak jo je pred davnimi leti podaril Vrtnjakovemu pradedu kot najboljšemu lovcu, a ji danes nihče ne pripisuje kake vrednosti. Našla jo je v zaboju med staro šaro ter jo je kljubovalno položila v Jožetov pehar.

Drugo jutro so fantje odnašali darove. Tudi Joža je prišel ter smejoč se vtaknil piščalko v žep. Domov grede je piskal, da je odmevalo po vasi; vsakemu je povedal, da svira na parkljevo piščalko.

Srečal je starinarja, moža, ki je prišel sluščajno na Griše, nabirat stare predmete. Rezek pisk je obrnil njegovo pozornost na piščalko; prosil je fanta, naj mu jo pokaže. Obrnjen jo je in pokazalo se je čisto srebro. Začela sta se pogajati za ceno. Tujec mu je kar sam od sebe ponudil vsoto, s katero je bil Jože prijetno iznenaden. Jože je piščalko prodal in ko so potem fantje na Jožetov račun izpili nekaj kozarcev božje kapljice, jim je Jože povedal, kako dragoceno je bilo — parkljevo darilo.

Soteščan.

Zgodba iz življenja

Emilov oče je bil premožen trgovec. Sinu edincu je dovolil vse, kar si je želel. Kar so starši le mogli, so storili za sina, da bi bilo njegovo življenje tem prijetnejše in udobnejše.

Mali Emil se je tega dobro zavedal. Bil je šele komaj osem let star, pa so se že vedli ljudje napram njemu kakor napram kakemu imenitnemu gospodu.

Zaradi tega si je Emil polagoma jel misliti, da je on nekaj več nego ostali ljudje. Pri igri, pri zabavah in sploh povsod je iskal le časti in nekatere suženjske vdanosti. Za tovariše si je izbral le dečke imovitih roditeljev in se med njimi je pokazal vedno, da je in hoče biti on prvi. On je hotel vse najbolje vedeti, vse najtemeljiteje razumeti in znati. Ako mu je kdaj le kljub temu hotel kdo kaj ugovarjati, je zarentačil:

«Kaj boš pravil! Saj so mi ata povedali, da je tako!»

Tako je bil Emil od dne do dne bolj domišljav. Spozabil se je celo tako daleč, da je nahirnil siromašnega dečka, ki se je hotel igrati z njim:

«Kaj boš ti, Tone! Ali ne veš, da je tvoj oče samo bajtar, pa še bajta je zadolžen!»

Starovršnikov Tonček je povsot oči in odšel, Emil pa se je s tovariši porogljivo smejal njegovi osramočenosti...

Zgodilo se je pa, da je doletela Emilove starše huda nesreča. Podjetje, ki je bilo v zvezi z Emilovim očetom, je propadlo in trgovec je moral kriti izgubo, ki je bila tolikšna, da vse njegovo premoženje ni zadostovalo. Tako je bil tako rekoč brez noč ob vse. Ta strašni udarec ga je tako potrl, da si ni mogel nič več opomoči. Zadel ga je kap, a njegove žene, Emilove matere, se je lotila jetika in jo v kratkem času spravila pod zemljo.

Razvajeni Emil je bil sedaj naenkrat sirota, vendar ga še ni minila oholost. Kakor nekdanj se je hotel še vedno družiti le s tovariši, ki so imeli premožne starše, toda kmalu je moral občutiti to, kar je nekoč počel sam.

«Kaj se boš ustil ti, ki nič nimaš!»

Zdaj je Emila pač zaskolelo, da se je skrtil in razjokal. Edini, ki ga je v žalosti hotel še poznati, je bil Starovršnikov Tonček. Ko je videl, kako je Emil potrt in osamljen, ga je povabil:

«Pridi, se bova midva igrala skupaj! Igrač iz mesta ne bo, pa nič ne dé. Gradila bova hišice iz kamenja in mahu, milinčke bova delala ob potoku, piščalko bova vila in svinko bova bila. Pridi, boš videl, kako se bova lepo igrala.»

Emila je prijazno vabilo nekdanj zasramovanega tovariša zaskolelo. Uvidel je svojo nekdanjo zmoto in prosil Tončka, naj mu odpusti. Trda šola ga je tako izučila, da še danes ni pozabil njenega nauka, dasi je pozneje imel srečo v življenju in je že ugleden in imovit mož...

Ivan Albreht.

Uganil je

Nožica: «Kaj praviš, Jurček, kateri čas je najprimernejši za obiranje jabolk?»

Jurček: «Zjutraj, ko je pes privezan...»

Pismo Miklavžu

Preljubi Miklavž, ti nebeški naš stric,
prinesi nam kopico dobrih novic,
bridkosti čez leto dovolj je bilo,
zagladi nadloge nam z blago rokó.

Prinesi nam znižanje davkov, doklad
in samoupravo lepó izozad,
dodaj še kaj cvenka za pota, cesté,
ustiši, usliši te naše prošnje.

N. T.

Prva učenost

Mala Zdenka je z veseljem začela hoditi v šolo. Doma je sproti pripovedovala, kaj se je naučila. Oče in mati sta jo z veseljem poslušala, ji dajala navodila, razlagala in tolmčila, česar Zdenka ni razumela, ter se na ta način tudi zabavala z njo.

Nekaj dni po začetku šolskega leta pride Zdenka zelo ponosna domov.

«Mama,» pravi, «danes smo se učile pa že težke reči.»

«Kaj neki?» se zavzame mati.

«Gospodična učiteljica nas je izpraševala, kje slišimo kak glas,» ponosno odvrne Zdenka.

«Kako?» vprašuje mati.

Zdenka pojasnjuje:

«Gospodična je povedala kako besedo, n. pr.: Ana. Potem smo morale praviti, kje slišimo glas a, v začetku, v sredi ali na koncu besede. Ali ni to dovolj težko?»

Mati se smeje in oče tudi.

«Ali ste pravile samo za glas a,» vpraša oče.

«Ne, tudi za i in e,» pove Zdenka.

«No, pa poskusimo malo,» meni nato oče.

«Povej mi kako besedo, da bo imela glas a v začetku.»

Zdenka premišluje. Ker predolgo ne pove nobene take besede, pomaga oče:

«No, kako je pa meni ime?»

«Anton,» odvrne Zdenka.

«No, kašen glas slišiš v začetku te besede?»

«A,» se razveseli Zdenka.

«Zdaj mi pa povej kakšno besedo, ki bo imela glas a v začetku in na koncu.»

Zdenka premišluje, pa ne najde primerne besede.

«To je pretežko,» vzdihne.

«Čakaj, ti bom pomagal,» pravi oče. Potem začne:

«Ker sem možki, mi je ime Anton. Kako bi se mi reklo, ako bi bil ženska?»

Oče trdno pričakuje, da bo rekla hčerka: «Antonija!» Namesto tega se odreže Zdenka:

«Ako bi bil ženska, bi se ti reklo — mama!»

Ivan Albreht.

Spodrep*

(Koroška.)

Zivel je nekoč kmet, ki je imel dvanajst otrok, pa je trdil, da ni on njihov oče. Otroci so potem počasi drug za drugim pomrli.

Čez čas se je nekoč zgodilo, da je kmeta zalotila noč, ko se je vračal s semnja domov. Natančno o polnoči je prišel do krležpota, kjer mu pride nasproti vseh njegovih dvanajst mrtvih otrok. Dasi nobeden ni imel glave, jih je le spoznal po oblekah. Ko pridejo do njega, začno tarnati:

«Oj, oče, kakšen oče ste vendar vi?! Dali ste nam za pot na oni svet dolge haljice, spodrepov pa nam niste dali, da bi se mogli spodvezati. Zdaj so nam oblekce predolge in vedno stopamo nanje pri hoji. Hoditi pa moramo okrog, ker ste nas vi zatajili, hoditi toliko časa, dokler

* Spodrep = trak, s kakršnim se ženske pri delu na polju, kjer bi jih dolga oblačila ovirala, spodvezajo (spodrecajo ali spodpasajo).

Kakor je delala že Vaša stara mati, bilo je pravilno.

Kuhala je svojo kavo samo

Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

ne najdemo očeta; kajti dokler ne najdemo očeta, ne moremo v nebesa, ker nimamo glav!»

Prestrašeni kmet je kar ledenel od groze. Hitro strže obleko s sebe, razpara srajco in napravi iz nje dvanajst spodrepov. Otroci jih hlastno pograbijo in se spodvežejo, oče pa pravi:

«Nikar ne iščite več drugega očeta, otroci, saj sem jaz vaš pravi in resnični oče!»

Tedaj se rajsko zasveti, otroci naenkrat dobe svoje glave in se z radostnimi pogledi zahvaljujejo očetu za priznanje, dokler na zlatem obročku ne odplujejo proti nebu. — Ko je prišel kmet domov, je komaj še imel toliko časa, da je povedal svoji ženi čudni dogodek. Potem se mu je omračil um. Začel je hirati in pešati, dokler ni odšel za svojimi dvanajsterimi malčki.

Kamenita lisica

(Koroška.)

Tam, kjer se dandanašnji razprostira vsem Slovincem znano Gosposvetsko polje, je stalo pred davnimi časi lepo mesto. Pridrli pa so sovražniki, pregnali in poklali prebivalce, mesto pa porušili do tal.

Ko so se pozneje na tem kraju spet naselili ljudje in jeli obdelovati polje, so nekoč pri oranju naleteli na skalo, ki je bila čisto podobna kameniti lisici. Kmetje se niso dosti brigali za kamen, ker pa je bil kakor nalašč pripraven za to, so obteževali z njim brano pri branjanju, da jim je ni bilo treba ravnati z rovnico. Tako je kamenita lisica romala iz rok v roke.

Nekoč pa se sanja nekemu kmetu, naj gre v Beljak na most, pa bo obogatel. Ko se prebudi, premišljuje čudne sanje in se jim smeje. Ker pa doma ni bilo nujnega dela, je sklenil ubogati glas, ki ga je čul v snu. Odpravi se torej na pot in začne, čim pride v Beljak, hoditi po mostu. Ura mine za uro in dan se že nagiba na večer, a o bogastvu še ni ne duha ne sluha. Že se hoče, sam nase jezen, ker je tako neumno zapravil dan, vrniti, ko mu pride nasproti berač.

«Ali ste kaj izgubili, oče?» ga vpraša berač, ko vidi, da kniet neprenehoma gleda po tleh.

«Ah,» odvrne kmet, «neumne sanje so me zapeljale. Sanjalo se mi je namreč, naj grem na ta most, češ, da me tu čaka sreča.»

«O,» odvrne berač, «sanjam človek ne sme preveč verjeti! Meni se je tudi sanjalo, naj grem na Gosposvetsko polje, kjer dobim pri nekem kmetu kamenito lisico. To naj vzamem in razbijem, pa bom imel več kot dovolj. — Ali ni to neumnost, kaj?» pravi nazadnje berač.

Zdajci se kmetu zasvita.

«Seve,» pravi, dá beraču nekaj malega vbojalme in se hitro vrne domov. Tam krene na polje, poišče kamenito lisico, jo razbije in — glej čudo! Iz lisice se vsuje samo čisto zlato, ki ga je toliko, da je srečni kmet zdaj tako rekoč čez noč najbogatejši človek blizu in daleč.

«Pa me je le čakala v Beljaku na mostu sreča!» je večkrat ponavljal srečni kmet, ko je pravil-deci in pozneje vnukom to prečudno zgodbo...

Ivan Albrecht.

čanjem tega števila papež ustreči potrebam katolikov v Ameriki in Avstraliji. Jugosloveni tudi ob povečanem številu ne bi prišli do svojega kardinala.

× **Angleški rudarji zopet delajo.** Po večmesečni stavki so se te dni angleški premogarski delavci skoro vsi vrnili na delo. Ta stavka, ki je stala ogromno denarja, ni prinesla rudarjem nobenih pravih koristi.

Listnica uredništva

Nekaterim dopisnikom! Žal, smo morali odložiti več stvari, ki pridejo prihodnjč na vrsto.

Šmarje pri Jelšah. Žal, prepozno prejeli.

Škocijan pri Mokronogu. Žal, ni primerno za tisk.

Talčji vrh. Vaša zaloga še ni izčrpana. To zimo, upamo, bo najbrže vse objavljeno. Zato mislimo, da bi nam poslali nadaljnji material šele, ko bo sedanje zaloge zmanjkalo. Če imate kakšno pesmico ali igrico, ki se nanaša na Božič ali Novo leto, nam jo pošljite že sedaj!

Sv. Križ pri Kostanjevici. Pride prihodnjč.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Enostavno.

Gospa: «Gospod zdravnik, kaj napravite, ako imate hud nahod?»

Zdravnik: «Kiham, milostljiva...»

Avtomobilske nesreče.

Jože: «Z avtomobilsko vožnjo se dogodi mnogo nesreč.»

Franco: «Žal, pri vožnji z avtomobilom sem se spoznal tudi s svojo ženo.»

Tako je.

Urška: «Od kdaj pa ima Francka dečko frizuro?»

Nežika: «Odkar ima fant v glavi.»

Pretkani možek.

Žena: «Zdravnik ti je gotovo zabranil popivanje.»

Mož: «O ne, bil sem pri takem zdravniku, ki sam rad pije.»

Z vedrim in veselim licem

pričenja vsako pranje pri katerem se uporablja milo „Gazela“

Brez truda, hitro in temeljito učinkuje to priznano milo. Vsač disoci kos pa vrhulega

vsebuje pravi zlatnik.

Našli ga boste tudi vi, ako boste kupovali le to naše res pravo gospodinjstvo milo.

V materialu in izdelavi neprekosljivi šivalni stroji

„KÖHLER“

se dobivajo po brezko-kurenčih cenah edinele z 10letnim jamstvom pri trdki

IV. AUERHAMMER

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica šte. 3.

katere ima ta trdka vedno v najmodernejših opremljenih za rodbine, šivilje, krojače in čevljarje na zalogi.

Prodaja tudi na obrčke.

ZANIMIVOSTI

× **Število kardinalov se bo povečalo.** Rimski listi pišejo, da hoče papež povečati število kardinalov od 70 na 79. Kakor pravijo, hoče s pove-

Govoriti ne more.

Matija: «Pomislil, Luka naenkrat ne more več govoriti.»

Melhijor: «Tako moram poslati tja svojo ženo.»

Matija: «Zakaj?»

Melhijor: «No, mogoče je Lukova bolezen nelezljiva...»

Iz ljubezni.

Žena: «Mreina pijana. Ljudje so mi povedali, da so te sin oči videli, kako si pol ure objemal svetiljko na ulici.»

Mož: «Draga žena, to sem delal samo iz ljubezni do tebe, kajti mislil sem, da si bila ti...»

Pijanček.

Jaka: «Ali piješ čaj z rumom?»

Janez: «Prosim, prosim, toda le za eno kapljico.»

Jaka: «Samo za eno kapljico ruma?»

Janez: «Ne, samo za kapljico čaja.»

Oče in sinček.

Sinček: «Ata, zakaj ne moremo videti tudi druge strani solca?»

Oče: «Ker pač ne moremo.»

Sinček: «Zakaj pa je nebo modro in ne belo?»

Oče: «Nehaj že vendar enkrat izpraševati! Ko sem bil jaz tako majhen, nisem bil tako radoveden.»

Sinček: «Ko bi bil bolj radoveden, bi pa lahko danes na moja vprašanja odgovoril...»

Petek ni izjema.

Zenin: «Ali misliš, prijatelj, da pomeni to nesrečo, če se kdo poroči v petek?»

Prijatelj: «Gotovo! Zakaj pa naj bi bil baš petek izjema?»

Prirodoslovje.

Jurček je videl v muzeju različne rake in podobne živali. Ko si je vse pazljivo ogledal, je vprašal očeta: «Ata, kateri pa je želodni rak strica Placida?»

Kako odpraviš rdeč nos.

Melhior: «Ali veš za kako sredstvo, s katerim bi se dal odpraviti rdeč nos?»

Miha: «Kar naprej moraš piti, da postane moder.»

Nevarna bolezen.

Profesor: «Katera bolezen je po vašem mnenju najnevarnejša?»

Dijak: «Žeja.»

Odkritosrčnost.

Gostilničar: «Kako vam ugaja riba, gospod?»
Gospod: «Odkrito povedano, jaz sem jedel že okusnejše ribe.»

Gostilničar: «Pa pri meni ne...»

Njena jezica.

Možek: «Dragica, ali si čula danes ponoči strašno nevihto?»

Ženka: «Ne! Toda zakaj me nisi zbudil, saj veš, da ob nevihti ne morem spati?»

Med potepini.

Prvi potepin: «Kaj si dal za novi površnik?»

Drugi potepin: «Svojega starega.»

MALI OGLASI

Surovo maslo (puter)

280

kupuje vedno po najvišji dnevni cenil trgovina Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer.

ČREVA

vsakovrstna po najugodnejši ceni kakor vsako leto vedno v zalogi. Kupujem tudi

surovi in stopljeni loj

294

in ga plačujem po najvišji dnevni cenil.

Jos. Bergman v Ljubljani, Poljanska cesta št. 85.

Prosimo mlodarov za poplavljanca!

Pri darilih za Miklavža

ne pozabite kupiti

„DOKO“ čevljev

za male in velike otroke.

„DOKO“ Prešernova ul. št. 9, dvorišče.

Izšla je
Blasnikova 243 a
VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927,

ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov na bolj uočevan in je še danes najbolj obrahan.

Letošnja obraba tedaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozarjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes zlasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi ga ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. BLASNIKA nasledniki
tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA, BREG ŠTEV. 12**Moja žena in jaz**

ava letega mnenja in tudi Vi boste stremeli, videči kako postaja Vaše lice malo leničko-sveče. Vaša koža giba in barčunasto mehka, in Vas laže s svojim zgodovno vedno bolj veselo, če boste dnevno rasili:

Fellerjeva mila zdravja je lepše z marko „Eis“, napole nenitjeje kakovosti, ki vsebujejo medij cinko-reiz-čene, do to delujoče sestavi, ki se ojačijo v koži in jo ojačujujejo. Pizkusite enkrat

Eisa ilijno mlačno mle

Eisa rumenjakovo mle

Eisa gljivasto mle

Eisa borakovo mle

Eisa kitransko mle

Eis. mle za brzi

in nikdar ne boste hoteli up rabljati drugega mila.

Za poškus 5 kosov Eisa-mila

je z ravno nino in poštno vred 2 Din.

Te cene so razumne in, če se volite denar v usreji, ker se proti povzetu poštnina rviša za 10 Din.

Naročila e nasloviti različno takole: 279

Eugen V. Feller, lekarnar, Dooja Štehtos, Elsatry 360 (Hrvatska).

Fellerjeva kvasiška pomada za obraz in rast kaže „Eisa“. Ona Vam ohrani mladost in l-poto, glad gube na koži in jo dela gibko, barčunasto-mehko. Stremeli boste, kako hitro Vam gubejo pože mozolci, sojeuci, razpokana in rdeča mesta.

Fellerjeva močna „Esa“ pomada za rast las, obravnava in izpadanje las, prarano osive ost, odstranjuje prhljaj, dela krhke lase, mehke, gibke, in pospešuje rast las.

Za poškus 2 lončeka ene ali po 1 lonček od obeh pomad z zavojnico in poštno vred 38 Din.

Telefon št. 16.

Ustanovljena leta 1933.

Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

Stano vložnega denarja nad 200 milijonov dinarjev.

(Gradska štedionica)

LJUBLJANA

Prešernova ulica

Stano vložnega denarja nad 800 milijonov kroat.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamci zaaje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana s vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nadoletnih, župnijski uradi, cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.